Március 21.

85/12
XL. ÉVF. • 1985. MÁRCIUS 21. • ÁRA: 4,50 Ft
PAJTÁS

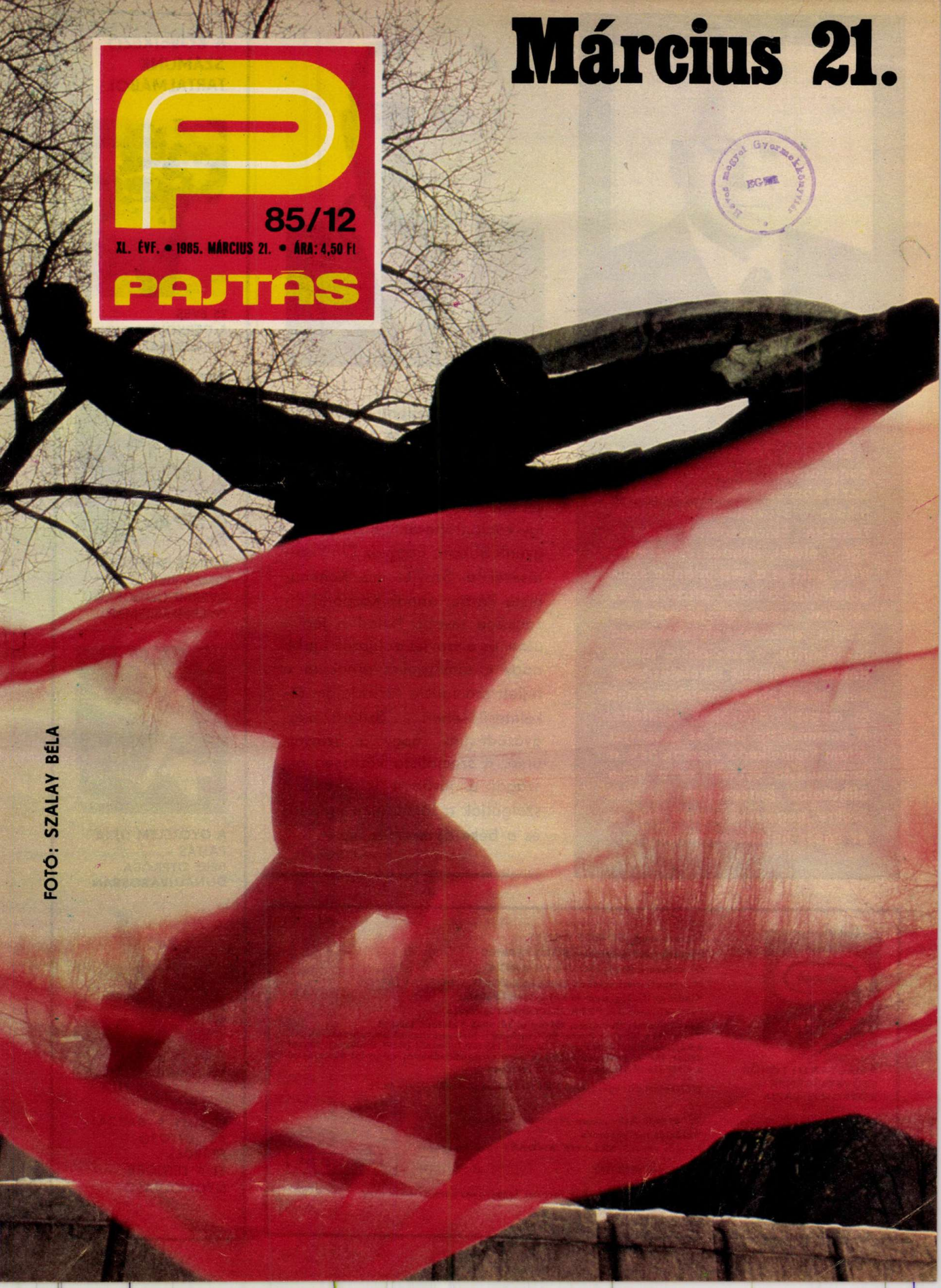

FOTÓ: SZALAY BÉLA

Életének 74. évében elhunyt Konsztantyin Csernyenko, az SZKP Központi Bizottságának főtitkára, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa Elnökségének elnöke. Egész életét, minden cselekedetét a párt és a nép odaadó szolgálatának, a haza gazdasági és védelmi ereje erősítésének, a szovjet emberek életszínvonala javításának, a szocialista társadalom sokoldalú tökéletesítésének, a világbéke megőrzésének és megszilárdításának szentelte. A kommunista párt és a szovjet állam kiemelkedő vezetőjének, a kommunista eszmék és a béke állhatatos harcosának emlékét örökre megőrzi a szovjet nép és az egész haladó emberiség.

Az SZKP Központi Bizottsága Mihail Gorbacsovot az SZKP KB főtitkárává választotta. Kádár János, a magyar kommunisták nevében, táviratban többek között így köszöntötte őt: „Biztosak vagyunk abban, hogy az Ön vezetésével a Szovjetunió Kommunista Pártja, annak Központi Bizottsága tovább halad a lenini úton, és a szovjet dolgozók újabb nagy eredményeket érnek el a fejlett szocialista társadalom tökéletesítésében . . . Szilárd meggyőződésünk, hogy a Szovjetunió, a szocialista közösség országai a jövőben is sikeresen szolgálják a társadalmi haladás és a béke egyetemes ügyét."

A KÖVETKEZŐ SZÁMUNK TARTALMÁBÓL:

25 ÉVES A DERKOVITS GYULA ÚTTÖRŐHÁZ.

KEDVES ISMERŐS: CIMEA VIKI. GYERMEKJOGOKRÓL GYERMEKSZEMMEL.

A GYŐZELEM TITKA. PAJTÁS – BÉKE ÖTPRÓBA DUNAÚJVÁROSBAN.

EGYÜTT A GÁRDA! AZ „ÚTTÖRŐ-EZREDES". KI A LEGJOBB NYOMOLVASÓ?

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987
321-968
321-989

Postafiók: Sp. 62. Pf. 508. 1397

Főszerkesztő: SOMOS ÁGNES
Főszerkesztő-helyettes: BŐCS FERENC
Olvasószerkesztő: HORVÁTH ANITA
Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS
Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat
Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató
Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1065 Telefon: 116-660
Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj: egész évre 153 Ft I. félévre 85 Ft II. félévre 68 Ft

85.0620 Athenaeum Nyomda, Budapest
Rotációs mélynyomás
Felelős vezető: SZLÁVIK ANDRÁS vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

A beküldött kéziratokat, fotókat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

AZ A 133 NAP

SZÁZHARMINCHÁROM LETT VOLNA?
MINDÖSSZE NÉGY HÓNAP?
AZT HIHETNÉD: ÉVEK TELTEK EL
AZOKBAN A NAPOKBAN,
ANNYI A CSELEKVÉS,
ANNYI AZ IGYEKEZET, ANNYI AZ EREDMÉNY.
S HOGY MIT HOZOTT
A PROLETÁRDIKTATÚRA?
MEGHOZTA MINDAZT
A MEGÉRDEMELT JÓLÉTET
ÉS EMBERI BOLDOGSÁGOT,
AMELY MILLIÓK SZORGOS,
ALKOTÓ MUNKÁJÁBÓL FAKAD –
ÍRTA A KORABELI RÖPLAP.
SZÁZHARMINCHÁROM NAP VOLT,
MINDÖSSZE NÉGY HÓNAP . . .

Történelmi pillanat Magyarországon: győzött az őszirózsás, polgári forradalom. A képen: a köztársaság kikiáltása

Boldogság az arcokon: nincs már háború, diadalmaskodott a forradalom

Akiknek a legtöbbet hozott a forradalmi változás: a munkáscsaládok gyermekei

A Tanácsköztársaság gyári „szükségpénze": valószínűleg az első, Marx képével díszített pénzjegy a világon

Szocialista diákok gyűlése a Múzeumkertben

AZ A 133 NAP

Díjtalan volt a belépés a Margitszigetre is

A gyerekek nem érthették a forradalom politikai lényegét, de tudták: jó az, ha ők a társadalomnak fontosak

Károlyi Mihály első szerelmével (Bács Ferenc és Torday Teri)

A vörös grófnő, Károlyi Mihály felesége: Andrássy Katinka, akit Básti Juli személyesít meg

„Károlyi Mihály gróf az 1918 októberi polgári demokratikus forradalomban, mint a liberálisok vezető politikusa vett részt. A Nemzeti Tanács vezetője, majd október 31-től 1919. január 11-ig miniszterelnök, január 11. és március 21. között pedig a köztársaság elnöke volt... 1919 július elején emigrált." (Új Magyar Lexikon)

A vérzivataros magyar történelem gazdag névsort kínál a filmrendezőknek. Olyan kort meghatározó nagy egyéniségek neveit, akiknek élete kész filmregény. Egyikőjük Károlyi Mihály. Akadt azonban egy rendező, akit jobban izgatott annak az asszonynak a története, aki e mellett az ember mellett élt, aki szerette, hitt benne, harcolt vele, követte az emigráció rögös útjain, aki emlékét és a Károlyi Mihály Alapítványt gondozza. Az asszony, akit így emlegetnek: „a vörös grófnő". Elegáns volt, finom, kedves, halk szavú, nyitott, a grófkisasszonyból lett elnökasszony, az Andrássy Katinkának született Károlyi Mihályné.

A ma már 93 esztendős matróna először szabadkozott, amikor hírül vette Kovács András rendező tervezett filmjét. A férjéről szóljon a forgatókönyv, az ő élete rendkívül érdekes volt — mondta, de a rendező a feleség szemével kívánta láttatni a történelmi eseményeket, a nő életén keresztül megjelenítve a kort és ugyanakkor szólva a két rendkívül erős egyéniségű ember kapcsolatáról, akik 40 éven át éltek egymás mellett.

A „papírforma" szerint nem volt összeillő pár, a 18 év korkülönbség akkoriban megvetendőbb volt, mint manapság. Nem is szólva a két család politikailag erősen eltérő tradícióitól. Az Andrássyak és Károlyi Mihály politikai törekvései nem álltak túl közel egymáshoz. Megismerkedésük azzal járt, hogy mindketten szakítottak a környezettel, amelyben felnőttek; lemondtak hatalmas vagyonukról. Kovács András filmjének kezdő képsorain a ma is élő 93 esztendős Károlyi Mihályné szólal meg. Ő kezdi mesélni kettőjük történetét. Az eredeti hang aztán átmegy a „vörös grófnő"-t megjelenítő színésznő hangjába. Ez a film egy rendkívüli emberpár sorsának leírása, pontosabban: epizódok az életükből, a monarchia végétől 1919 tavaszáig, első emigrálásuk idejéig.

Kovács András régen dédelgetett álmát váltotta valóra ezzel a filmmel. A rendező a film forgatásának idején így nyilatkozott:

— Lenyűgözött ennek a rendkívüli asszonynak a személyisége, életútja. Ez a film ugyanúgy szól Károlyi

FILM-KLUB

PAJTÁS

A VÖRÖS GRÓFNŐ

Két ember, két különös világ. Mi sodorta őket egymás, s mindkettőjüket egy nép ügye mellé?

Mihályról, mint Andrássy Katinkáról, hiszen a házaspár sorsa annyira összefonódott, személyiségük olyannyira kiegészítette egymást, hogy bármelyikükről beszéljünk, mindkettőjükről szólunk. Károlyiné sorsa része a magyar történelemnek; gyakorlatilag századunk utolsó 60 évének történetében mindig szerepet játszott és ma is éles, eleven szemmel figyeli az eseményeket.

A színes játékfilm pergő eseményeit néha eredeti archív barna-fehér felvételek bontják meg. Ezek még hitelesebbé teszik a filmbeli eseményeket. Az 1918—19-es híradófelvételek sem zavarják meg a film ritmusát, sőt valódiságukkal érzékeltetik a népforradalmat. S noha a film végig egy férfi és egy nő kapcsolatáról szól, a háttérben mindig ott az úgynevezett „nagy történelem", ami sorsukat mindvégig meghatározta. Ebből a filmből többet tudhatunk meg a Károlyi-féle polgári-demokratikus forradalomról, mint a tankönyvekből. Köszönhető ez a színészeknek is, az Andrássy Katinkát élethűen filmvászonra vivő fiatal Bástí Julinak — aki szerepéért az idei játékfilmszemlén a legjobb női alakítás díját nyerte —, és a Károlyi Mihályt megformáló Bács Ferencnek.

Andrássy Katinka ma a franciaországi Vence-ban él, egy régi házban. Délelőttjeit a könyvtárszobában tölti, ahol az emigrációban vásárolt könyveket gyűjtötte össze. Abban a szobában fordította férje könyvét és írta emlékiratait. Az autóvezetést két esztendeje hagyta abba, de a sportrepüléssel 65 évesen kezdett foglalkozni, meg is tanulta, igazolványt is kapott róla. Azelőtt évente, a film készítése során azonban gyakrabban látogatott Budapestre. Tanácsokat adott arról, hogyan mozogtak, öltözködtek, viselkedtek az emberek abban az időben, amikor a történet játszódik. Egy valamihez ragaszkodott: a film is erősítse meg, hogy kettőjük életében nem volt konfliktus. Ez a két erős egyéniség a Károlyi Mihály haláláig tartó négy évtized alatt harmonikus kötelékben, eltéphetetlen emberi szövetségben tudott együtt élni.

Sebes Erzsébet

ZSIBONGÓ

TISZTELGÉS A NÉVADÓNAK

Névadójuk, Kun Béla emléke előtt tisztelegtek a pásztói iskola diákjai a forradalmár születésének 99. évfordulóján. Az ünnepségeket a szomszédos iskolában tartották, mert már megkezdődtek saját iskolájukban a felújítási munkák. A névadó születésének centenáriumát már az újjáépített iskolában szeretnék méltóképpen ünnepelni.

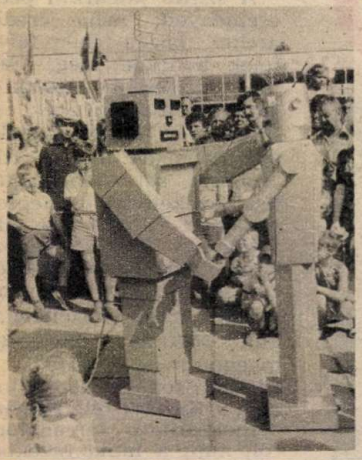

FOGJUNK KEZET!...

... mondanák egymásnak a robotok, ha tudnának beszélni. De nem tudnak, mégis különös: értik egymást.

KÖZKÍVÁNATRA

Anyagtorlódás miatt következő számunkból kimarad a Közkívánatra pályázat márciusi kedves ismerőse. Szavazataitok alapján a márciusi Vastaps-díjra jogosult kedves ismerőssel április 11-én találkozhattok.

BIZALOMSAROK

Pszichológiai rovatunk munkatársai március 25-én tartják újabb telefonszolgálatukat. E hónap utolsó hétfőjén 15–17 óra között hívható a Pajtás szerkesztősége a 321-989, 321-988 és a 321-987-es telefonszámon.

Összesen 100 nyereményt sorsolunk ki 100 000 Ft értékben a VILÁG—VIT—VILÁG három rejtvényének megfejtői között! A VILÁG—VIT—VILÁG bemutatja a Világifjúsági találkozókat, sok érdekes riportot, posztereket, dalszövegeket és szórakoztató írásokat közöl, valamint négyoldalas VIT-lexikont a moszkvai fesztiválra készülő vetélkedők számára. A **VILÁG—VIT—VILÁG MAGAZIN** kapható a hírlapárusoknál!

PAJTÁS—BÉKE KUPA

Az elmúlt évi verseny sikere után a Kazincbarcikai Sportegyesület az idén június 8–9-én rendezi meg nyílt versenyét, a PAJTÁS–BÉKE KUPA ritmikus sportgimnasztika egyéni összetett és kéziszer csapatversenyt.

A kétnapos rendezvényen az 1970. szeptember 1. után született kisdobos és úttörő lányok mérhetik össze ügyességüket, kecsességüket, eddigi munkájuk eredményét. A négy korcsoportban külön versenyeznek majd az iskolájukat képviselők és más csoportban az egyesületeknél leigazolt sportolók. Így lehetőség van arra, hogy minden tanuló részt vegyen a versenyen, aki járatos e szép sport mesterfogásaiban. A rendezvényen induló sportolók és mestereik kedvezményes szállást és étkezést vehetnek igénybe Kazincbarcikán.

A verseny pontos, részletes kiírását minden ritmikus sportgimnasztika szakosztályt foglalkoztató iskola megkapja.

A nevezéseket 1985. április 30-ig kell elküldeni a Pajtás Centrum címére (Budapest, Fürst S. u. 14/b. – 1136).

FUSSUNK EGYÜTT!

FUSSUNK EGYÜTT! Három F-betű toborozza a futás régi és új híveit március 23-ra, a BNV főbejáratához. Ekkor rendezik meg ugyanis a Fesztivál futást, amelyen a FUTAPEST Klub is részt vesz. A klub vezetése vár minden kezdő és haladó futót szombaton délelőtt 11 órakor az FFF-rajtnál.

FUTAPEST

MICSODA CIRKUSZ!

December vége óta a Fővárosi Nagycirkusz vendége a koppenhágai „Circus Benneweis", amely nemcsak szép sikere miatt említésre méltó, hanem azért is, mert a képünkön is látható Dianna Benneweis állítólag — kollégái többségétől eltérően — nem az állatok verésével, betörésével tanítja meg a produkciót négylábú partnereinek.

A HÉT KÉPRIPORTJA

Hatalmas Linda-sikollyal fejeződött be az a Pajtás nap, amelyet a Pajtás Centrum rendezett Dunaújváros új, Mező Imréről elnevezett általános iskolájában. A találkozó vendége Görbe Nóra és a Pingvin pantomim együttes volt. A házigazda riporter pedig Dévényi Tibor.

A PAJTÁS TELEXE

Tavasztól úttörők is teljesítenek szolgálatot a mecseki kisvasúton. ● Kék fény címmel március végéig látható E. Várkonyi Péter fotókiállítása Budapesten, a Belügyminisztérium kiállítótermében. A képek a rendőrség munkáját ábrázolják. ● Március végén két hangversenyt ad Olaszországban a pesterzsébeti Állami Zeneiskola fúvószenekara. ● Művészetek Háza néven alakítottak ki kulturális központot Pécs egyik patinás épületében. ● Ifjúsági Zrínyi Miklós-díjat alapított a szigetvári Várbaráti kör a helyi hagyományok ápolásában és kutatásában élen járó diákok számára. ● Kecskeméten díszelőadáson mutatták be Dargay Attila Szaffi című, új rajz-játékfilmjét.

ZSIBONGO

Zita álma

Azt mondják, Balogh Zita kezére áll a munka. Ezt a legfőbb „bíró", a nagymama is megerősíti

TE KIT VÁLASZTANÁL?

Ki a példaképed? Kihez szeretnél hasonlítani most és ha majd felnőtt leszel? Szüleidhez, tanítódhoz, hazáját, népét szerető, érte sokat tevő híres emberhez, aki méltó arra, hogy tudásban, magatartásban kövesd a példáját? Nem kis dologra vállalkozol, amikor megfogadod: ezentúl úgy élsz, hogy olyan legyél, mint ő, az eszményképed. Megéri, mert gazdagabbak lesznek napjaid és becsülni fognak barátaid, az emberek. Így lehetsz majd te is egyszer példakép, hisz senki sem születik annak, de azzá válhat.

Kussinszky Péter, a budapesti Bajza utcai iskola hatodikosa ült a Balaton partján, arcát a nap felé fordította, s azt mondta:

— Az a baj, hogy az újságírók nem arról írnak, ami a gyerekeknek fontos. Mert, ugyan kit érdekel például, hogy egy lánynak otthon hat kecskéje és két tehene van?! Más kell a mai srácoknak.

Eljött az ősz, meg a tél is, gondolataim vissza-visszakanyarodtak a Balaton-parti beszélgetésre. A fiú járt az eszemben akkor is, amikor egy zimankós hajnalon elindultam Tiszakóródra. Tudja-e vajon a Bajza utcai hatodikos, hol van ez a kicsi falucska? Magam nem tudtam. Úgy keresgettem ki a térképen a helység nevét, s találtam meg az ország legkeletibb csücskében. Ha itt az emberek elkiáltják magukat, a Tisza túlsó partjáról a visszhang már más nyelven felel.

Amikor végigrobogtunk az alvó fővároson, Tiszakóródon Balogh Zita akkor ébredt. Koránkelő, mint a falusiak általában.

Egy órányi utat tehettünk meg,

Zita valójában nem szeret fejni. De teszi a dolgát, mert tennie kell!

amikor úgy éreztük: megérdemeljük a reggeli pihenőt. Forró feketét kortyolgattunk az útszéli kávézóban. Zita addigra már túljutott a reggeli kötelességek nagyján. Kiszellőztetett, megetette az állatokat, összerakta a táskáját, s elindult az iskolába. Nulladik órája is volt, így hétre ment.

Dél tájra útunk nagyján jutottunk csak túl: Nyíregyházánál elkanyarodtunk Vásárosnamény, majd Fehérgyarmat irányába. S néha megnéztük a térképet: rajta vagyunk-e? Az iskolában utolsót csöngettek, egy valamirevaló diáknak ilyenkor sürgős tennivalója akad. Rengeteg dolgot kell megbeszélnie nagy hirtelenjében a sulikapuban, a sarkon vagy a kiskertajtóban.

Tiszakóródon a gyerekek nem érnek rá az effajta időtöltésre. Nincs olyan ház, ahol ne lenne néhány birka, ló vagy tehén. Balogh Zita az iskola után a tejcsarnokba ment. A pénzfelvétel volt a mai tisztje.

Egy családi házban a hamuzás elmaradhatatlan foglalatosság

Ha jut egy kis idő, jöhet a sakk. Zita nemcsak jó tanuló, jó sportoló is

— Mennyi pénzt kaptál?

— Valamivel többet, mint négyezer forintot.

— Ezt mind te kerested?

— Hát, ha úgy vesszük, hogy mind a tejből jött, a teheneket meg én fejem, akkor mondhatjuk azt, hogy én kerestem.

— S mi jár neked a pénzből?

— A pénz a szüleimé. Ha kérek, kapok egy-két százast. Ilyenkor könyvet veszek. De ha akarok valamit, anyukámék megveszik. Nővéremmel régóta szerettünk volna már egy magnót. Most végre összejött rá a pénz.

Délután volt, mire Tiszakóród főutcájáról bekanyarodtunk Balogh Béláék háza elé. Zitát a szomszédban találtuk, éppen ebédelt nagyanyjánál. Sportos alakú, sportosan is csinos lány. Igaza lehetett a levélírónak.

Merthogy Balogh Zitáról egy levél tudósított bennünket. „... nemcsak fejni tud ő, hanem még főz is, takarít. Közben még jó tanuló is. Jó sportoló. Én mondom, hogy ilyen lányt még nem láttam."

— Minden valódi, amit a levél állít?

— Nem is tudom. Nem tanulok rosszul, szeretek sportolni. Otthon mindent megcsinálok és évek óta én fejem a teheneket.

— Mióta?

— Nyolcéves lehettem, amikor beszöktem az istállóba és először nekiálltam fejni. Akkor ki akartak zavarni, de aztán látták, hogy nem vagyok ügyetlen. A nővérem máig mondja, hogy én sokkal jobban csinálom. Neki valahogy nem áll kezére a dolog.

— Szeretsz fejni?

— Kiskoromban szerettem. Most nem. Egyszer már mondtam is anyukámnak, hogy elegem volt, én nem csinálom tovább. Anyukám azt mondta: rendben van, akkor eladjuk a teheneket. És nagyon szomorú volt. Akkor egész éjjel nem aludtam, reggel meg csak annyit mondtam: megyek fejni.

— És miért csinálod?

— Mert csinálni kell.

Nem úgy áll a kezére a munka, mintha kényszerből csinálná. Fát vág, röpül a forgács. Belép az istállóba, Balázs és Artúr, a két boci megnyugodva eszik tovább. Az ismerős arctól nem kell félni. Néhány gyors mozdulat a villával, a Balogh családban az almolás is a lány gondja. Zita kukoricát szór a tyúkoknak, csitítgatja Pamacs kutyáját, kihamuzza a kazánt.

— Mondd, Zita, mi szeretnél lenni?

— Hetedikes vagyok, van egy évem a döntésre. De talán abba a vegyipari iskolába megyek, ahol a nővérem tanul. Aztán majd meglátjuk. Nagyon szeretem a gyerekeket. Szívem szerint óvónő lennék.

— És miért ne lehetnél, Zita?

Itt hagytuk abba a beszélgetést, ezzel a kérdéssel. Bennünket sürgetett az idő, Zitát várta a napi tennivaló, az otthon gondja mellett az őrsi tagok. Mert majd elfelejtettem: Balogh Zita a Cipollino őrs vezetője.

Hazafelé az úton megint a Bajza utcai fiúval vitatkoztam. Milyen kár, hogy nem kísérhetett el erre az útra. Mert ha szemben ülhetett volna a tiszakóródi lánnyal, ha belenézhetett volna a szemébe, s látta volna mindig tevésre kész, erős kezét, akkor talán megértette volna, hogy igenis, nagyon fontosak nekünk a Balogh Ziták. Azok, akik nem tesznek egyebet, mint csinálják a dolgukat, még akkor is, ha szívük szerint nem ez a választásuk. Nekünk pedig tudni kell álmaikról, s bátorítanunk őket.

Hiszem, hogy Balogh Zita óvónő lesz.

Major Árvácska
Fotó: Wagner Margit

Felnőtt vagyok!?

CSILLA, ISTVÁN, MIKLÓS. EGY KOROSZTÁLY. S BÁR A CIKKBEN EGYMÁS MELLÉ KERÜLNEK, SOHASEM TALÁLKOZTAK. MÉGIS RENGETEG BENNÜK A KÖZÖS. MÁR NEM ÁLTALÁNOS ISKOLÁSOK. MINDHÁRMAN ELSŐ ÉVES SZAKMUNKÁSTANULÓK. E JELENTŐS VÁLTÓÉV – ÚGY ÉRZIK – MEGHATÁROZÓ ÉLETÜKBEN

JOBBAN ELENGEDNEK

Fejes Csilla szőke, kék szemű, halk beszédű és meglehetősen szűkszavú. A Pesti Barnabás Élelmiszeripari Szakmunkásképző Intézetben sütőipari szakmunkástanuló. Nem pék. Táblás. Péksüteményeket készít majd. Cukrász szeretett volna lenni, de oda nem sikerült a felvételi. Szeret is főzni, sütni. A konyhai birodalom igen kedvére való. S ha már cukrász nem lehet, mindenképpen hasonló szakmát akart választani. A korai keléssel viszont nehezen barátkozik.

— Nyolcadikban Érden jártam iskolába, s mindössze tíz percre laktunk a sulitól. Most, tanműhelyes napokon a hajnali ötórás busszal indulok Érdről s délután fél négykor otthon vagyok. A tanítás — a következő héten — délután kezdődik, s este tíz előtt sohasem érek haza. Még mindig nem szoktam meg... Érdekes, hogy amióta szakmunkástanuló vagyok, a szüleim jobban elengednek Pestre is. Most már inkább elhiszik, hogy tudok magamra vigyázni.

— És az ösztöndíj nem új az életedben?

— De még mennyire! S milyen jó, hogy van. Az első félévben 380 forintot kaptam. Megbeszéltük a szüleimmel, hogy ifjúsági takarékbetétet nyitok. Anyu hozzátett az én háromszázamhoz kettőt, s így havonta betehetem az ötszázast. A nyolcvan forint buszbérletre marad. Változik az ösztöndíj, a tanulmányi eredménytől függően. Most 3,7 volt a bizonyítványom, 600—700 forintra számíthatok. Érdemes lesz jól tanulni. Ezentúl a saját pénzemből 500-at is betehetek a takarékba. Fölösleges minden pénzt elkölteni.

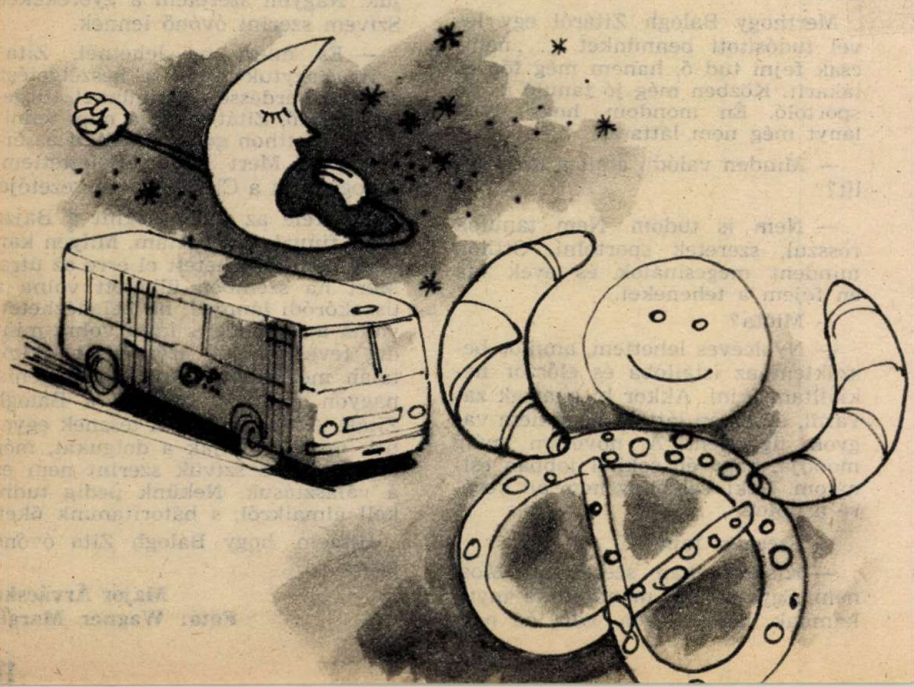

HA TALÁLKOZOM EGY LÁNNYAL

Tóth István, az Oleg Kosevoj Szakmunkásképző Intézet fényező tanulója. Komoly és megfontolt. Nem beszél felesleges dolgokról. A nyári hónapokat világéletében katonai felkészítő táborokban töltötte. Mióta az eszét tudja, katonai pályára készül. Majdnem kitűnően végzett nyolcadikban, a felvételije mégsem sikerült. Az álom egyelőre vágy maradt. Mégsincs elkeseredve. Szorgalmasan tanul.

SZÁMÍTANAK RÁM

Fekete Miklós szintén az Oleg Kosevoj Szakmunkásképző Intézet tanulója, de csak évfolyamtársa Istvánnak. Vékony, barna srác. A foci a mindene. Hetedik óta a serdülő csapat tagja. Szakmunkástanulóként viszont már följebb lépett, az ifi válogatott futballistája. Hetente ötször jár edzésre. Arra készül, hogy egyszer majd hivatásos labdarúgó legyen. De az esztergályos szakmát is igen fontosnak tartja. Azt meséli, hogy hetedikben-nyolcadikban bármit mondtak, mindenen nevetett. Most viszont máshogy viselkedik.

— Az iskola, a műhely, a fegyelem, és a követelmé-

— Nem volt nehéz az átállás. Újdonságot csak a műhely jelent. Élővilág és földrajz nincs a suliban, de van néhány új tárgy. A többi nem ismeretlen. A szaktárgyak se nehezek. Nyolcadikban lazítottunk, nem tanultunk túl sokat. Most kicsit össze kell kapni magát az embernek, de nem vészes. A 4-es AFIT műhelyében kéthetente kicsit kikapcsolódhatunk. Igaz, alkalmazkodnunk kell a szakmunkásokhoz. Ha rosszul dolgozunk, elrontjuk az alapozást, s akkor már a fényezés sem sikerülhet.

— Megváltoztál?

— Csak fél év telt el, mégis úgy érzem, teljesen megváltoztam. Ha belegondolok, hihetetlen. Pedig így van. Nem azt mondom, hogy nyolcadikban dedós voltam, de érettebb lettem. Jobban tudom értékelni, mit csinálok jól és rosszul. A tanárok itt már nem tegeznek, nem mondják, hogy gyere ide kisfiam, hanem partnerként kezelnek. Magáznak. Az iskola arra késztet, hogy felnőttek legyünk. Máshogy beszélünk.

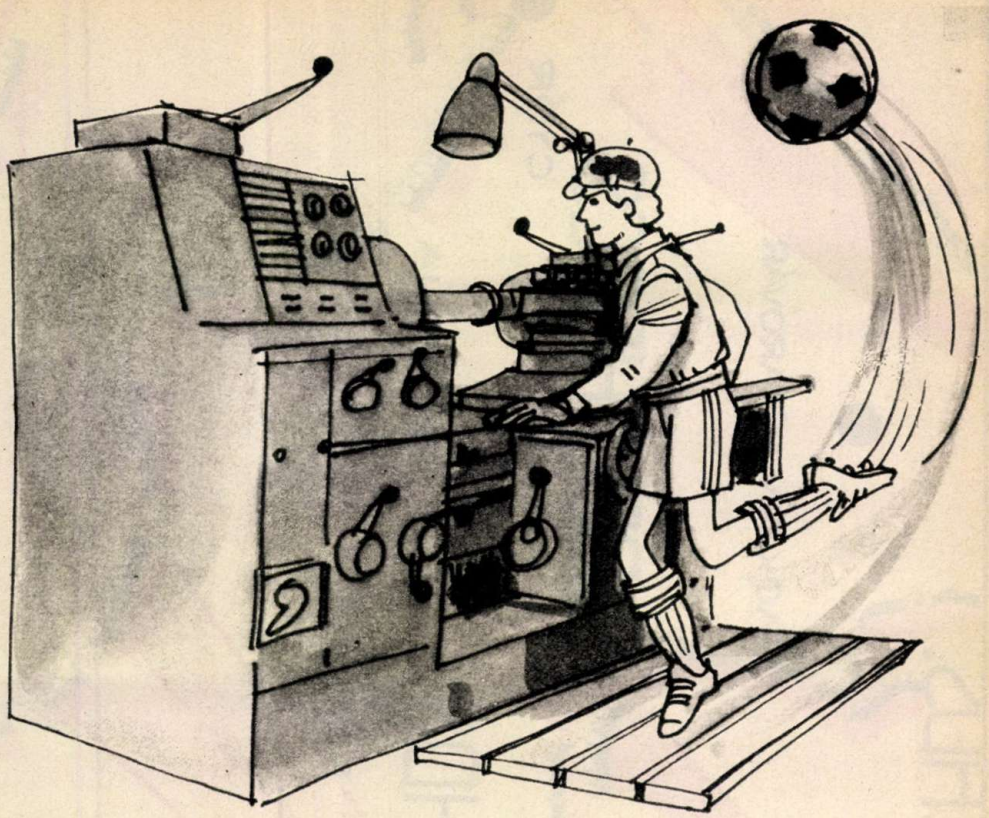

A lányokat is komolyabban vesszük. Az általános iskolában rengeteg lány volt. Hülyéskedtünk velük, vicceket meséltünk, kedvesek voltunk hozzájuk. És kész. Ha most találkozunk egy lánnyal, sokkal komolyabbak vagyunk. Igaz, ismerkedni is nehezebb. Itt az iskolában csak fiúk vannak. Most már olyan lánnyal szeretnénk járni, akivel minden gondunkat-bajunkat megbeszélhetjük.

nyek megkomolyították. Esztergályos tanuló vagyok. A műhelyben, a MÁV Északi Járműjavítóban esztergagépeken dolgozunk. Könnyen történhet baleset. Nem tehetem meg, hogy nem figyelek oda. Minden idegszálammal a mozgó gépre koncentrálok.

— A családban is megváltozott a helyed?

— Nagyon is. Igaz, hogy az edzésekkel sok időm elmegy, de ettől függetlenül, mindenben számítanak rám. Ezelőtt azt mondogatták a szüleim, hogy kicsi vagyok még, itt a bátyám, majd ő segít. Nem is tartottak komolynak. Nevettem fűn-fán. Volt egy csomó hóbortos ötletem. Azt akartam, hogy a szüleim motorbiciklit, magnót, videót, színes tévét, hi-fi tornyot vegyenek nekem. A tarka hi-fi prospektusokat szobámban a falra ragasztottam, jól nézett ki, semmi több. Most már nem rakom ki, tanulmányozom. A nyári szünetben munkát vállaltam. Hazaadtam a keresetem. A szüleim kiegészítették és teljesült a régi vágyam, megvették a motorkerékpárt. Most, a születésnapomra pedig megleptek egy sztereo-magnóval. Más is változott. Azon kaptam magam, hogy figyelem a tv-híradót... Előveszem a porszívót, kitakarítok, letörölgetek. Régebben ezt nem tartottam férfihoz méltó munkának. Hát nem fantasztikus? Alig telt el néhány hónap a nyolcadik óta, s engem teljesen kicseréltek. Már az is eszembe jutott, hogy hoppá, még néhány év, s behívnak katonának. Érted te ezt? Felnőtt lettem!?

Tarpai S. Anikó

VÁGD KÖRÜL ÉS RAGASZD FEL!

Sorozatunk befejező részét következő számunkban közöljük. Akkor válik teljessé hazánk felszabadításának térképe.

FELSZABADÍTÓINK HŐSI ÚTJA (26.)

A sikertelen ellentámadás után a német vezetés elképzelése az volt, hogy a Dunántúlon kihasználja a természetes akadályok adta lehetőségeket, lefékezi, majd feltartóztatja a szovjet csapatok előrenyomulását és amíg lehet, késlelteti Bécs elfoglalását. A Dél hadseregcsoport parancsnoka főleg az Esztergom és Székesfehérvár közötti arcvonalat próbláta megerősíteni, ide gyűjtötte megmaradt erőinek zömét. A német arcvonal a Dunától északra, a Garam mentén, a Dunától délre pedig a Vértes hegység keleti lejtőin, Székesfehérvár, Balaton, Barcs, Eszék szakaszon húzódott. A városokat és a települések egy részét erős ellenállási támpontokká építették ki. A Rába nyugati partján és az osztrák—magyar határ mentén új védőállások létrehozását is megkísérelték. Igyekeztek kihasználni az erdős-hegyes terep előnyeit, az átvezető utakat, átjárókat, aknamezőkkel és más akadályokkal zárták le.

A védelem megszervezése mellett a német parancsnokság számára komoly gondot jelentett a csapatok morális állapotának, harci szellemének állandó romlása. A Szálasi-féle magyar hadseregnél, de a német csapatoknál is egyre több katona értette meg, hogy a háborút elvesztették és a további önpusztító harc teljesen értelmetlen. Még a megbízhatónak tartott SS hadosztályok is a felbomlás jeleit mutatták. „A nagy siker mindennemű esélye szertefoszlott — írta Guderian tábornok, aki abban az időben a szárazföldi csapatok vezérkari főnöke volt. Az SS hadosztályok mind ez ideig magasfokú küzdőszelleme megtört... a parancsok ellenére egész magasabb egységek futamodtak meg. Ezekre a hadosztályokra már nem lehetett számítani." Hitler őrjöngött, amikor megtudta, hogy a nevét viselő hadosztály katonái is meghátráltak. Elrendelte, hogy a „Hitler Adolf" SS páncélos hadosztály személyi állományának tiltsák meg a nevével ellátott karjelzés használatát. A német parancsnokság csak kemény rendszabályokkal, megtorlással való állandó fenyegetőzéssel tudta kikényszeríteni, hogy katonái vállalják a további értelmetlen harcot.

ÚJ DUNÁNTÚL

MAGYAR NEMZETI FÜGGETLENSÉGI FRONT LAPJA

Mako példája

KÖNIGSBERG ELESETT

A Zrínyi-gazdaság példaadó munkája

A bécsi támadó hadművelet előtt a 2. és 3. Ukrán Front lényegesen kedvezőbb helyzetben volt, mint bármikor a magyarországi hadműveletek idején. Jelentős erőfölénnyel rendelkezett, katonáinak és tisztjeinek erkölcsi állapota, harci szelleme töretlen volt. Meg voltak a feltételek, hogy a csapatok azonnal megkezdjék a még német kézen levő magyar területek felszabadítását, majd Bécs elfoglalását. A támadás gyors megindítását követelte az is, hogy a németeket meg kellett akadályozni szétvert seregeik rendezésében, egy szilárd védelem kiépítésében.

Miután az arcvonal helyzete a német ellentámadás után sem változott lényegesen, a Legfelsőbb Főparancsnokság a február 17-én kiadott direktívája értelmében csak pontosította a frontok feladatait. A cél továbbra is a Dél hadseregcsoport megmaradt erőinek szétverése, Magyarország teljes felszabadításának befejezése volt, továbbá segítségnyújtás a harcoló Csehszlovákia népének és Bécs elfoglalása.

Március 9-én a megszabott feladatok értelmében a 2. Ukrán Frontnak a Dunától északra — a Garam mentén — át kellett mennie védelembe. A Dunától délre pedig március 17—18-án a 46. hadsereggel a 6. gárda harckocsihadsereggel, a 2. gárda gépesített hadtesttel Győr általános irányába kellett támadnia. Együttműködve a 3. Ukrán Front erőivel, Győr irányában kellett sikert elérnie. A Garamnál védelembe rendelt hadseregek támadásukat akkor indíthatták meg, amikor a Dunától délre tevékenykedő csapatok már feladatuk első részét sikerrel megoldották. Bécset ezek az erők északról kerülték meg.

A 3. Ukrán Frontnak a támadást már március 16-án meg kellett kezdenie. Az volt a feladata, hogy főerőivel kerítse be és verje szét a Balatontól északra összpontosított német csapatokat, majd törjön előre Pápa, Sopron, Bécs irányába. Erői másik részével Szombathely és Pápa irányába kellett előretörnie, hogy észak felől átkarolja az ellenség nagykanizsai csoportosítását. A front Balatontól délre harcoló 57. és 1. bolgár hadserege azt a feladatot kapta, hogy Nagykanizsa térségében zúzza szét a 2. páncélos hadsereget, majd támadjon Graz irányába. A 3. Ukrán Frontnak a magyar területek felszabadítása után Bécs elfoglalásában délről és keletről kellett részt vennie.

A 3. Ukrán Front a balatoni német ellentámadás elhárítása közben készítette elő a támadást. A front vezetése mindent megtett, hogy erőit megőrizze, ezért a 4. gárdahadsereget és a 9. gárdahadsereget — a védelmi ütközet alatt rendelték a front állományába — nem vonta be a védelmi harcokba. Mindkét hadsereget feltötlötték életerővel és harci technikával. Ez az adott esetben nem volt könnyű feladat, mert a feltöltés idején a front védekező erői is nagyon rászorultak volna a tartalékokra és a kiegészítésre.

Viszonylag könnyebb helyzetben volt a 2. Ukrán Front, mert a Dunától délre, a Bécs elleni támadáshoz tervezett főerőit lényegesen kedvezőbb körülmények között tudta feltölteni és felkészíteni.

1945. március 16-ra mindkét Ukrán Front csapatai jól felkészülve várták a támadást elrendelő parancs kiadását.

Dr. Füzi Imre—
Dr. M. Szabó Miklós

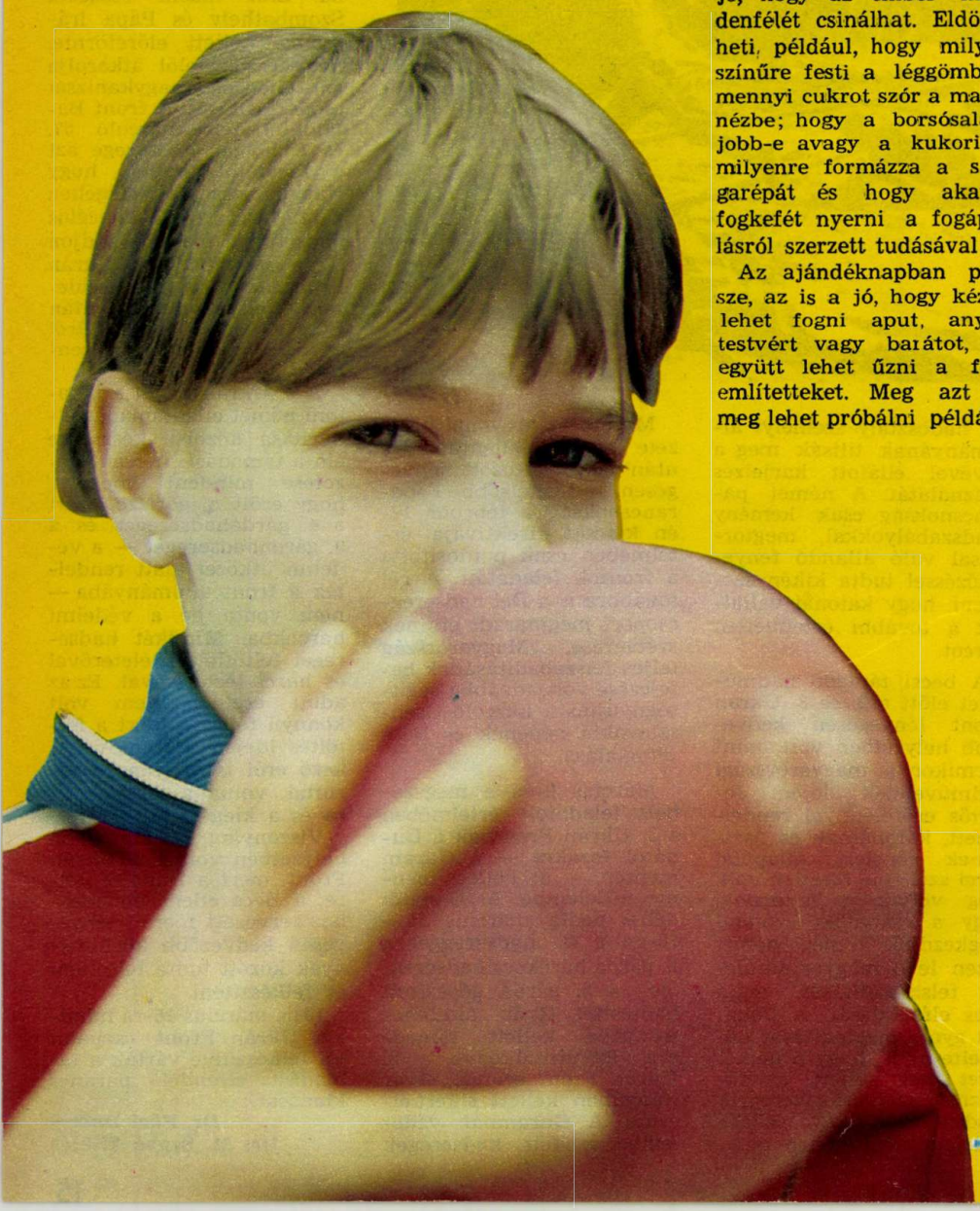

Az ajándéknapban az a jó, hogy az ember mindenfélét csinálhat. Eldöntheti, például, hogy milyen színűre festi a léggömböt; mennyi cukrot szór a majonézbe; hogy a borsósalátát jobb-e avagy a kukorica; milyenre formázza a sárgarépát és hogy akar-e fogkefét nyerni a fogápolásról szerzett tudásával?

Az ajándéknapban persze, az is a jó, hogy kézen lehet fogni aput, anyut, testvért vagy barátot, és együtt lehet űzni a fent említetteket. Meg azt is meg lehet próbálni például, hogy kettő közül ki az ügyesebb a labdával vagy a futásban és a számítógép billentyűjének nyomkodásában.

S az is a jó az ajándéknapban, hogy komolyan veszik az embert. Feladatod az, hogy bebizonyítsd: miért is ágálsz otthon és az iskolában a cigarettafüst ellen. De hát otthon apu leint (szájában a cigaretta), tanárodnak (aki melletted gyújt rá, a napközi ebédlőjében) akkor se mernél szólni, ha szíved szerint szólnál. De itt és most gyerekek és felnőttek lesik minden szavadat. És a végén rábólintanak: elfogadják figyelmeztetésedet.

Az ajándéknapban csak az a rossz, hogy egyetlen. Bár, hogy egyáltalán létrejöhetett egy ilyen zöldségevő, dohányzásellenes, mozgáspárti nap Budapesten a XVII. kerületi, Újlak utcai iskolában, már ezért is köszönet és tisztelet illeti a hazai szívprogram bábáit.

S hogy az első után minden napuk ajándék lesz-e, az csupán rajtuk múlik.

(Major)

Fotó: Szalay Béla

Ki bírja tovább szusszal? Lehet, hogy a lufi az erősebb?

Mennyi minden belefér egy ajándéknapba! A virágkötés, a rajz és a léggömbfestés is jóleső foglalatosság szemnek, kéznek és szívnek

Jó játék a zöldségbábkészítés. S még az sem baj, ha a figurákat a végén — megeszik

AJÁNDÉKNAP

Legyen a mozgás mindig szívügy. S legyen minden napunk ajándék — önmagunknak

Jobban esik a falat, ha magad készíted. S jobban esik az étel, ha egészséges

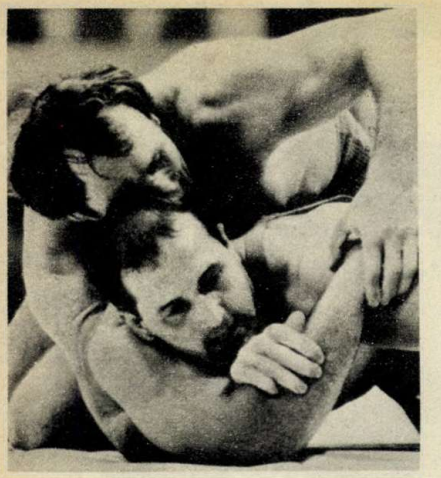

A MÉHÉSZ-KEDVŰ BIRKOZÓ

Edzés után frissen, gyors léptekkel jön ki a csarnokból.

— Sietek, mert vár a beteg nagyapám — mondja szabadkozva Gáspár Tamás válogatott birkózó, az elmúlt év sportolója. — A Pajtástól jött? Azt az újságot szeretem.

Magyarázatként elmondja: ebben a lapban írtak róla először, amikor megnyerte az úttörő-olimpiát.

— Ezt a sportágat nem választottam, hanem kaptam — mondja. — Apám is birkózott, később pedig edző lett. Amikor cseperedtem, anyu nem bírt velem, mert nagyon mozgékony voltam. Ezért apu délutánonként elvitt az edzésekre. Akkor mindössze hatéves voltam.

Azóta sok tréner tanította, de ő maradt a Fradiban. S ez nem is csoda, apja is a zöld-fehérhez ragaszkodott.

Amikor az edzésekről beszél, bevallja: reggel neki sem könnyű felkelni!

— Pedig még a legtöbb jó versenyző sem engedheti meg magának, hogy akár egy percet is késsen — mondja. — Olyan vagyok, mint egy hegedű, fel kell hangolnom magam a tréningre. Már sokan megkérdezték, hogy miért szeretem ezt a sportot. De csak az érti meg igazán, aki már birkózott szünetekben az iskola folyosóján. Csak azért, hogy megmutassa, ő az erősebb és az ügyesebb. Igaz, ott addig tart a meccs, amíg kétvállra nem fekteti ellenfelét az ember vagy be nem csöngetnek.

A szőnyegen természetesen másként megy. Ott pontoznak, s ez nem mindig jó. A bírók különbözőképpen értékelik a fogásokat és az akciókat. Nemcsak az erő, hanem az ész és a reflex is fontos. Mindig óvatosan taktikázik a mérkőzéseken, igyekszik kihasználni ellenfelét, hogy támadásba lendülve, a maga javára döntse el az összecsapást.

Tehetséges versenyzőnek tartják, s ezt bizonyítja azzal is, hogy ifjúsági és junior korában minden viadalt megnyert.

— El is hittem, hogy kivételes vagyok, egészen addig, amíg felnőtt nem lettem. Akkor rá kellett jönnöm, hogy bizony vannak nálam jobbak is — mondja önkritikusan. — Ebben a súlycsoportban nehéz berobbanni, sokat kell még erősödnöm.

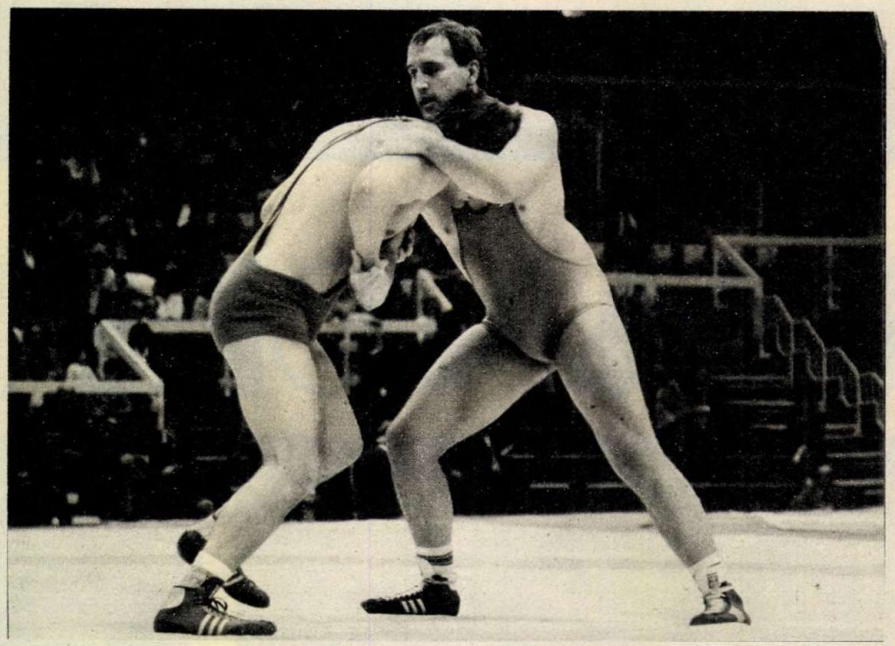

Pedig igazán nem gyenge ember. Óriási termete több mint egy mázsát nyom a mérlegen. Éppen fogyókúráznia kell. Öt, hat kilóval lépte túl a versenysúlyát. Ráadásul nemrégen megsérült, meghúzódott a válla. Így most úszni jár és sokat fut. Ez bizony elég monoton, de azért tréningezik, hogy a kényszerű birkózószünetben ne maradjon le ellenfeleitől. Tavaly befejezte a Vendéglátóipari Főiskolát, így most még több ideje jut a sportra. Célja, hogy az EB-n és a VB-n a legjobbat nyújtsa, azaz nyerjen.

Hobbija természetesen neki is van. Méhészkedik.

— Amikor itt a tavasz, akkor apámmal cipeljük a méheket az akácosba. Mindig jól beöltözöm, hogy ne bántsanak. Hiszen az csak mese, hogy a gondozójukat nem csípik meg ezek a kis állatok. Én félek tőlük.

Aztán az erdő csendjéről, s a méhek zümmögéséről beszél. Mondja, kell ez a kis nyugalom az izgalmas versenyek után, mert az utóbbi időben nagyon drukkol.

— Érdekes, hogy ifjúsági és junior koromban nem izgultam, s most felnőttként torkomban dobog a szívem. Legutóbb akkor szurkoltam magamnak, amikor az év sportolóját választották. Hármunk között szoros volt a verseny, s nem tehettem semmit, hogy a küzdelemben nyerjek. Mégis sikerült.

Sz. Zs.

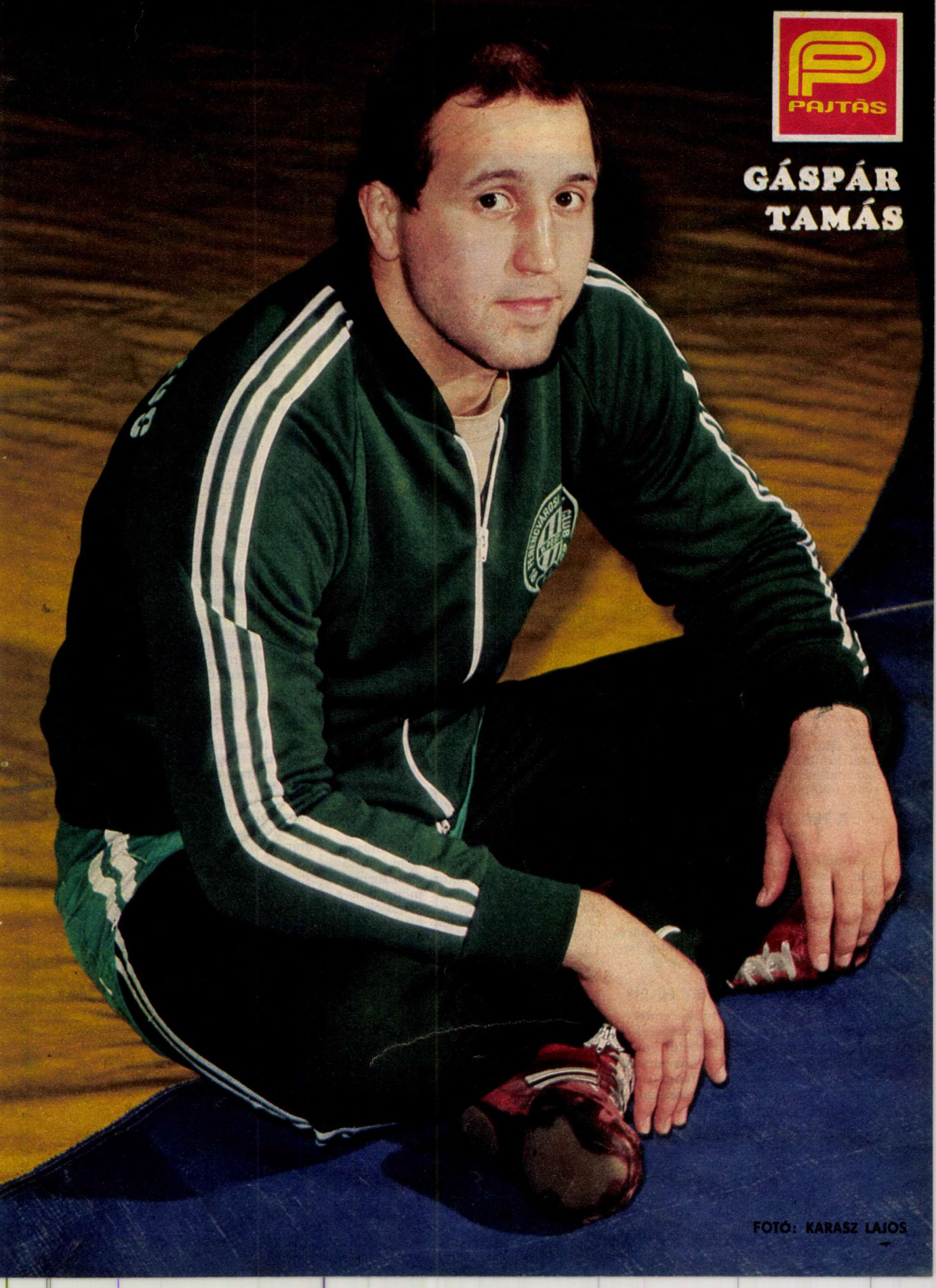
PAJTÁS
GÁSPÁR
TAMÁS
FOTÓ: KARASZ LAJOS

POP SHOW ROCK

DÉVÉNYI TIBOR ROVATA

Heavy-rockot játszó Iron Maiden

Az év énekesnője Katona Klári

Heti összeállításunkat érdemes lesz megőriznetek, mert egy mini értelmező szótárt közlünk most a pop-rock zenéről. Leveleitekben többen írtátok, hogy sokszor olvastok újságcikkekben vagy a popzenéről szóló könyvekben olyan kifejezéseket, amelyek jelentését nem értitek, így az egész írás nem mond sokat nektek. Ezért megpróbálom a leggyakrabban használt kifejezéseket megmagyarázni.

MI AZ EURODISZKÓ?

Európai muzsikusok által játszott diszkózene, amelynek ritmusa, dallama a diszkó megjelenésének alapjára épül. Ez a dobgép G. Moroder által kitalált hangzása és a fülbemászó dallam közös hatása. Ma már csak inkább a tízenévesek kedvelik.

A TENGERENTÚLI LISTÁK HOL KÉSZÜLNEK?

Általában az Egyesült Államokban készült listákat nevezzük így. Ezek sokban eltérnek az európai ízlés szerint készült slágerlistáktól. Ugyanis a tengerentúli pop- és rockzene legnagyobb részét színes bőrű előadók készítik és ezek mindig beleszövik ősi dallamvilágukat is.

MIT JELENT AZ, HOGY HI-FI?

A tökéletes hangosító berendezéseket hívják így, amelyek képesek a fül hallástartományán belül nagy hűséggel a hangot közvetíteni. High-Fidelity (magas hanghűség). Manapság a zene iránti technikai és zenei igényességet jelenti.

HEAVY-ROCK

Magyarul nehéz rockot jelent. Egy dallamos rockszámot a zenekar felfokozott hangerővel játszik, legtöbbször látványos előadás kíséretében.

A HARD-ROCK

Kemény rockot jelent. Fémes hangzású zene a hajdani rock and roll hagyományos hangszerein.

SHOW BUSINESS (só biznisz)

A beatzene üzleti és anyagi részét jelenti. A látványosság üzlete. Ide tartoznak azok az emberek, akik ezzel a zenével foglalkoznak és pénzt kapnak érte. Tehát a lemezborítót nyomó nyomdásztól a színpadon játszó zenészig, a koncertjegyet áruló diáktól a műsorvezetőig, mindenki.

MIÓTA VANNAK DISC JOCKEY-K A POPZENÉBEN ÉS KIK ŐK?

Sajnos, igazán jó magyar fordítása nincs ennek a kifejezésnek. Talán azért, mert nehéz megfogalmazni pontosan munkáját egy disc jockeynak. Tulajdonképpen zenei műsorvezetők, akik lemezek bemutatásával foglalkoznak és közben informálnak és vidám dolgokat mondanak a közönségnek vagy a hallgatóknak. Nálunk lemezlovasnak hívják őket. Több mint 35 éve léteznek.

KI AZ ÉV ÉNEKESE, ZENEKARA, ZENÉSZE STB.?

Különböző zenével foglalkozó intézmények megszavaztatják hallgatóikat, olvasóikat vagy munkatársaikat arról, hogy az elmúlt esztendőben véleményük szerint kik voltak a legjobbak. Ezekből a szavazásokból született listáknál sokkal valósághűbb eredmény, ha egy énekes vagy zenekar megszámolja, hogy egy esztendőben hány lemezét adták el. Ez a lemezeladási lista.

KIRE MONDJÁK, HOGY EGYNÓTÁS ÉNEKES?

Ne keverjétek össze a sértésnek számító félnótás jelzővel. Azokra az énekesekre vagy zenekarokra mondják ezt a kifejezést, akik készítenek egy óriási slágert és azután többet nem hallunk róluk. Hiába jelentkeznek később más dalokkal is, azok már nem lesznek slágerek.

TINI DISZKÓ

Olyan lemezklub, amelyet főleg tízenévesek látogatnak. Alkoholmentes — délutántól kora estig tartó zenés összejövetel.

GRAMMY-DÍJAT KIK KAPNAK?

A popzene legmagasabb díja. Csak a legkiválóbbak kapják — világsztárok, akiknek zenei munkássága eltér az átlagtól. Magyarországon csak két zenei díj van. (Erkel- és Liszt-díj). Ezt nem kis örömünkre, már pop-előadók is megkapták.

POLIFON

A zenei szólamok egymáshoz való viszonyának egyik formája. Nemrég megjelent magyar pop-rock-jazz havilap.

ÁTLAGOSÉK

(Családregény, több egészen apró fejezetben)

IX.

Tavaszi zápor

Átlagos Jenő, a Manipulátor Művek középkorú, közepes termetű, és közepes képességű dolgozója megengedett magának némi ábrándozást. A szokatlan eseményre este került sor a televízió előtt, ahol csemetéi éppen estebédjüket költötték. Azért ott, mert a reklám és az esti mese a nap fénypontjának számított az apjánál fejjel magasabb Jeromos számára éppúgy, mint az apjával nagyjából egymagasságú, hatodikos Helga, vagy az elsős kis Emese számára, aki hovatovább apja válláig ér. Közben természetesen különböző mélységű bölcsességek hangzottak el.

— Nem értem — csodálkozott például Helga. — A nyulakat már vettük, de nem emlékszem, hogy repülő, kockásfülű nyulakról szó esett volna.

— Mert soha sem figyelsz az órán! — korholta őt Jeromos. — A mi sulinkban például ez kifejezetten érettségi tétel.

— Jaj ne! — nyögött fel a kis Emese, amikor a tévémacit meglátta. — Megőrülök már ettől a medvétől. Igazán lehetne már helyette például tévétehén..., vagy tévégyík...!

A gyerekek tehát múlatták a szárnyas időt, miközben Átlagos Jenő — mint már említettük —, megengedett magának némi ábrándozást.

— Tessék! — mondta végül, felvillanyozódva az emlékektől. — Ki emlékszik arra, hogy hogyan lettem én annak idején repülőgép?

A frappáns kérdés nem maradt hatástalan. A kis Emese szorongva közelebb húzódott az édesanyjához, Jeromos valami különleges bravúrral mégiscsak lenyelte az esedékes falatot, Helga pedig felhajtott egy korty tejet, holott ilyet tízhónapos korában tett utoljára.

— Mi van...?!

— Ahogy lököm. Egy időben „repülőgépnek" hívtatok! — ragyogott apu, aki valamiért nagyon büszke volt erre.

— Tényleg így volt! — bizonygatta a dolgot Átlagos Jenőné, született Pókaszepetki Annamária. — Pedig az „úthenger" már akkor is jobban illett volna rá. Hogy miért lett éppen repülőgép...?

— Hogy miért? Há-há! Látom magam előtt az egészet. Mintha ma lenne. A Jeromos még alig volt nagyobb egy gerezd fokhagymánál, amikor elkezdett apucinak szólítani. Ebből lett az apcsi, később a röpcsi és végül a repülőgép. Aki figyel a gyermekei legapróbb rezdüléseire is, az nem felejti el az ilyesmit.

— Az valóban nem — mondta anyu, és a hangjában távoli zivatarok moraja rezgett. — Csakhogy az elnevezés Helgától származik, most már határozottan emlékszem. Úgyhogy amit te látsz magad előtt, mintha ma lenne, az valami más film lehet.

— Hát tudod... nem mintha különösebben fontos lenne... de azért ekkorát nem szoktam tévedni. Mondd meg nekik, fiam.

— A fene se emlékszik ilyesmire — lépett át a problémán Jeromos. — Nekem úgy rémlik, hogy az Emese találta ki.

— Hát ez már... ez már! Hát ki olvasott neked esténként az ágyban ezeregy éjszakán át, míg el nem aludtál?

— Én olvastam! — mondta anyu, és egyre jobban beborult. — Ha ugyan hallott valamit belőle ez a szegény kisfiú a horkolásodtól.

— A horkolásomtól?! Hiszen úgy alszom, mint egy ártatlan vörösbegy. És különben is... még sakkoztunk is közben. Így volt, vagy nem így volt?

— Én csak arra emlékszem, hogy esténként zsugáztunk az ágyban — szögezte le Helga. — És általában én nyertem.

— Te akkor még a pólyában gőgicséltél! — legyintett apu.

— Az az Emese volt! — sziszegett anyu, és Átlagos Jenő már a közelgő zivatarfront villámait is látni vélte.

— Maradjunk abban, hogy egyszer valamennyien gőgicséltünk a magunk pólyájában — indítványozta Jeromos. — Bár ahogy aput elnézem...

— Hát ez nem igaz! — dohogott a kis Emese. — A tévét szeretném nézni!

A tévében éppen a szociobiológia legégetőbb feladatairól beszélgetett néhány komoly tekintetű úr.

— Nahát... te aztán jobban tennéd, ha elsuhannál fürödni, és lefeküdni — vélekedett apu. — Különben is azzal törődj, hogy mennyi öt meg egy. Nagyon jó!

— Talán jobb lenne, ha te mennél zuhanyozni. Ne a gyerekekkel kiabálj, ha ideges vagy! — mondta anyu idegesen.

Átlagos Jenő összerezzent, mert érezte, hogy ez már egészen közel csapott be. De azért még egyszer megpróbált szembeszállni az elemekkel.

— Egy cseppet sem vagyok ideges, énekesmadaram. Tudod jól, hogy ebben a családban egyedül én nem engedhetem meg magamnak, hogy ideges legyek...

— Azt elhiszem! — szakadt le végképp a zápor. — Miért is lennél ideges? Hát törődtél te egyáltalán valaha is valamivel? Hát tudod te egyáltalán, hogy hányadikba járnak a gyerekeid? Hát tudod mit mondok én neked...?!

Átlagos Jenő úgy döntött, hogy jobb, ha nem tudja. Megszeppenten eltakarította a vacsora maradványait, és bosszúból, látványosan mosogatni kezdett. Közben saját önzetlenségétől meghatódva ismét engedélyezett magának némi ábrándozást. Az esküvő bizsergetően hihetetlen pillanataira gondolt.

Csak egy dolgot nem látott már egészen tisztán. Hogy tulajdonképpen megnősült-e annak idején vagy férjhez ment?

Cser Gábor

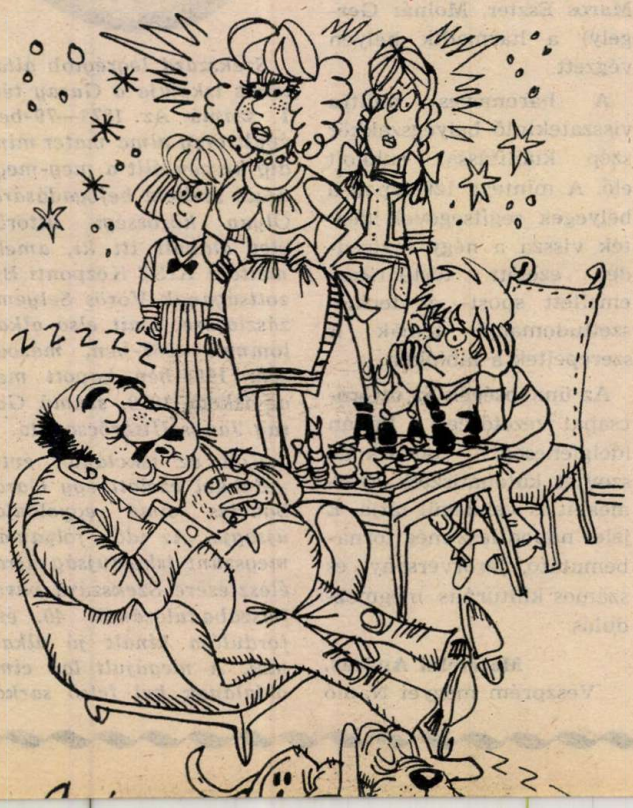

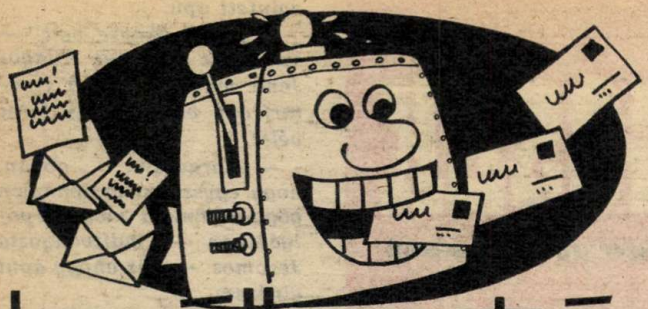

levélbontó

MEGYEI KÖRKÉP

Rendszeresen érkeznek szerkesztőségünkbe tudósítások a megyei lapok munkatársaitól. Most arról számolnak be: megyéjük egy-egy iskolájában hogyan készülnek hazánk felszabadulásának 40. évfordulójára.

NÉGY ÉVTIZED BÉLYEGEKEN

A pápai Kilián György iskola történetében piros betűkkel jegyzik fel az 1985-ös esztendőt. Idén ünnepli az iskola 25 éves fennállását. Gazdag programmal készülnek a felszabadulás 40. évfordulójára is, s még ebben a tanévben átadják az új nyolctantermes iskolájukat. Az iskola a kettős jubileum jegyében már tavaly szeptember óta készülődik a március 26-i ünnepélyre. Az iskola történetét bemutató dokumentumok (fényképek, zászlók, grafikák) jól tükrözik az iskola gazdag örökségét. A fotópályázatra olyan képeket készítettek az úttörők, amelyeken bemutatják Pápa fejlődését. A rajzpályázatra mintegy 300 rajzot küldtek be a felsősök. Egy-egy maradandó élményüket kellett megörökíteniük a rajzeszközök segítségével, közülük a legszebbeket kiállították. Még januárban megrendezték a felmenő rendszerű Ki mit tud?-ot, ahol mindenki szabadon választhatott a különböző műfajok közül. Majd az egész várost lázba hozta a februárban rendezett városi szintű „Szép, szabad hazánk" című vetélkedő. Pápa múltjáról, felszabadulásának körülményeiről kellett számot adni a versenyzőknek, túl azon, hogy újabb dokumentumokat gyűjtöttek, s veteránokat kerestek fel. A városi vetélkedőn az iskolát képviselő csapat (Molnár Tímea, Maros Eszter, Molnár Gergely) a harmadik helyen végzett.

A háromévés múltra visszatekintő bélyegszakkör szép kiállítással rukkolt elő. A mintegy 120 lapon a bélyegek segítségével idézték vissza a négy évtizeddel ezelőtt történteket, emellett sport- és természettudományi témák is szerepeltek a tablókon.

Az ünnepségen az úttörőcsapat vezetősége a Pápán ideiglenesen tartózkodó szovjet katonatisztek gyermekeit is vendégül látja. E jeles napon lesz még tornabemutató, járőrverseny és számos kulturális megmozdulás.

Mátételki András,
Veszprém megyei Napló

TŰZZOMÁNC A GALÉRIÁBAN

Március utolsó napjaiban küldik el legszebb alkotásaikat a felszabadulási évfordulóra meghirdetett nyírbátori körzeti, és a Szabolcs megyei pályázatokra a balkányi tűzzománc szakkör tagjai. E szakkör igen népszerű Balkányban és a környező tanyavilágban a gyerekek körében. Dániel Péter rajzszakos pedagógus negyedik éve irányítja a tehetséges gyerekekből verbuvált kis közösséget.

Tóth Ilona csapatvezető pedig felvázolta az ünnepi programot: már október 22-én, Balkány felszabadulásának 40. évfordulóján megkezdték az ünneplést. Szavalóversenyt, emléktúrát, dokumentumkiállítást rendeztek. Felkeresték a település idős embereit, a veteránokat, s magnóra vették a tanulók, hogy mit tettek ezek az emberek azokban az években. Az évforduló tiszteletére bővítették az iskola melletti sportudvart társadalmi munkában egy mini kosárlabdapályával és egy teniszpályával. És az iskola mini galériájában a rajzpályázatukra beérkezett legszebb alkotásokat, tus- és tollrajzokat állítják ki.

Tóth Kornélia,
KELET-MAGYARORSZÁG

SZEKSZÁRDI GARABONCIÁS

Szekszárd legrégibb általános iskolája a Garay téri I. számú. Az 1878—79-ben épült öreg alma mater mindig készen állt a meg-megújuló szellem befogadására. Olyan közösségi, úttörőélet alakult itt ki, amely méltó a KISZ Központi Bizottságának Vörös Selyemzászlajára, amit első alkalommal 1967-ben, másodszor 1984-ben kapott meg az iskola 1070. számú Garay János Úttörőcsapata.

Volt az iskolának évtizedekkel ezelőtt egy Garabonciás című egyoldalas újsága. Az idők folyamán megszűnt iskolaújság újraélesztésére Szekszárd város felszabadulásának 40. évfordulója kínált jó alkalmat. A megújult lap címoldalának bal felső sarkában, egy óriás léptű, harsonát fújó figura. Fején széles karimájú, díszes kalap, vállán köpönyeg lobog. Ezt a mesékből ismerős alakot ügyes kezű diákok alkották ide, amolyan garabonciássá.

Az „újság" megszületésekor mindjárt közölt egy felhívást, amely a város valamennyi általános iskoláját vetélkedőre, játékra szólítja. A felszabaduláshoz kapcsolódó történelmi, földrajzi, irodalmi, művészeti kérdések elsősorban megyei, továbbá országos, sőt európai vonatkozásúak is, amelyeket a „Garabonciás" juttat el a játékba nevezett tizenegy csapathoz. A válaszokat is az iskolaújság címére kell beküldeni. A szóbeli, a döntő mérkőzés a Győzelem napján lesz. A győztes csapat jutalma, kéthetes jugoszláviai üdülés.

Úton van tehát a Garabonciás és harsonájával hírt ad a szekszárdi úttörők emlékeket gyűjtő, gondozó munkájáról, hétköznapi örömeiről, gondjairól, jövőt alakítgató terveiről.

Decsi Kiss János,
Tolna megyei Népújság

A TÁV: 1945 MÉTER

Az ország túlsó széléről, Battonyáról indultak a tanév elején a zalaegerszegi 4979. számú dr. Hamburger Jenő Úttörőcsapat rajai, hogy az új tavasz érkezéséig eldönthessék, kik a legméltóbbak arra, hogy elsőként érkezzenek Nemesmedvesre, az utolsóként felszabadult magyar településre.

A jeles évfordulóra történő készülődés úgy kezdődött, hogy az úttörők — Szényi Zoltán művész-tanár irányításával — egy jókora Magyarország térképet készítettek, amelyen valamennyi fontos felszabadító ütközet színhelyét megjelölték. Szellemet, erőt, ügyességet próbáló feladatok eredményes megoldásával pontokat gyűjtve nyomulhattak mind előbbre, s február végén a legjobb rajok már a Balatonfelvidéken „küzdöttek" hazánk felszabadításáért.

Mit kellett tenniük „útközben"? Például nevezni a több fordulós zalaegerszegi felszabadulási játékra. Ennek első részében az elmúlt négy évtized jelentős eseményeinek felidézésében vetélkedtek. A második fordulóban megkezdődött a negyven évvel ezelőtti események felidézése, a tárgyi emlékek gyűjtése. Mindehhez szervesen kapcsolódik a lakóhely történetének, az iskola múltjának megismerése, hiszen Zalaegerszeg várossá nyilvánításának 100. évfordulóját ünnepli az idei tavaszon, a Hamburger iskola és úttörőcsapat pedig húszéves.

Mindhárom ünnep méltóképp tükröződik az úttörők és kisdobosok lelkesedésében, vállalásaiban. Soha ilyen jól nem sikerült az intézmény kulturális bemutatója, mint az idén. Olyan sikere volt, hogy Zalaegerszeg felszabadulásának tiszteletére a Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ színpadán megismétlik.

Még gyűlnek a múltat idéző tárgyi emlékek — fényképek, képeslapok, pénzek, élelmiszerjegyek, katonakönyvek, ruhák és hasonló relikviák — a rajvezetőknél, hogy kiállítássá rendeződjenek, mikorra hozzájuk ér a felszabadulási láng. Március 30-án a lobogó fáklya tiszteletére rendeznek műsort.

A Hamburger Úttörőcsapat terveiben szerepel, hogy egy-egy szál virággal felkeresik a város vezetőit, veterán kommunistáit, s életükről faggatják őket, majd papírra vetik azt is, milyennek képzelik el saját életüket a 2000. év után? Ami talán minden versenyfeladat között a legnépszerűbb lesz: szülőkkel, tanárokkal együtt végigfutni az 1945 méteres távot, amelynek végén már csak eredményhirdetés és közös játék következik.

László Mária,
Zalai Hírlap

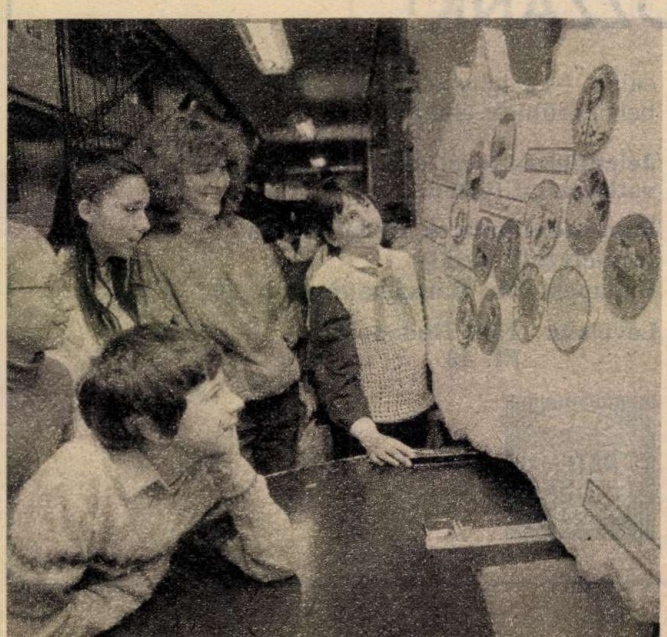

ÚTI-KÖNYVET ÍRUNK

Natours

Falnyi térkép a Pilisi Parkerdőgazdaság NATOURS Utazási Irodájának falán. A térképen apró zászlócskák, hol sűrűn tűzdelve, hol ritkábban, hol meg „fehér foltot" hagyva... A térkép hazánkat ábrázolja, a zászlók pedig azokat a helységeket, ahonnan alkotás érkezett útikönyvíró pályázatunkra.

– Pályázatunkra harmincketten neveztek – mondja Máthé Kinga, a NATOURS Gyermek Utazási Irodájának vezetője. – A beküldött albumok közül egy sem akadt, amelyik használhatatlan lenne. Akadt viszont néhány egészen kiváló, amelynek alkotói megérdemlik az ígért fődíjat. Pályamunkájukból elkészítjük az adott országrész ismertetőjét.

A legjobbak listája már menet közben kialakult. A tíz egyéni pályázó közül Kiss Ágnes parádfürdői összeállítása (amelyben szó szerint és tökéletesen feltérképezte a környéket); Reinitz Gábor soproni útikalauza és Vigh Károly Elekről szóló leírása bizonyult a legértékesebbnek.

A 22 csoportos vállalkozó közül a négy bugaci album aratta a legnagyobb sikert. Ötletes, jó anyagot állítottak össze a fővárosi Ady Endre úti Általános Iskola mai hatodikosai. A dévaványiak a tűzoktelep leírásával tették munkájukat emlékezetessé, míg a legjobb név- és emblématervezőknek a székesfehérvári lányok bizonyultak – Tipi-topi cipőjükkel.

– Hogyan lesz a győztes munkákból útikönyv?

– Tervünk időközben változott: nem könyvet, néhány országrészt átfogó füzetsorozatot tartunk ma megvalósíthatónak. Elsőre természetesen a nyertes pályamunkákból állítjuk össze azt az ajánló füzetet, amely segíthet az osztálykirándulások megszervezésében. S hogy munkánk még alaposabb legyen, a felsorolt nyerteseket júniusra közös országjáró túrára invitáljuk. A tíznapos programban megismerkedünk az adott terület útikönyvünk számára fontos látványosságaival. S a helyi diákvezetők segítségével bejárjuk az osztálykirándulások választható útvonalának egy részét. Ezen a közös túrán alakítjuk ki gyermekútikönyvünk első füzetének végleges tartalmát és formáját.

– S mi lesz a sorsa a többi pályamunkának?

– Azok sem vesznek el! Szeretnénk a pályaműveket együtt tartani, de természetesen, aki visszakéri – megkapja az albumokat. A füzeteket ugyanis egymás után szeretnénk megjelentetni, s ehhez fölhasználjuk a meglévő anyagokat. A hiányzó területekhez pedig – eddig jelentkezett diákmunkatársaink segítségével vagy újabb lelkes útikönyvírókkal együtt – gyűjtünk anyagot.

A NATOURS-nál elmondták: újra az UTAZÁS kiállítást szeretnék kihasználni a GYERE VELEM! útikönyvíró pályázat résztvevőinek találkozójára. Ahogy tavaly is, idén is szeretettel látják a pályázat valamennyi résztvevőjét, s azokat is, akik most kapnak kedvet szűkebb hazájuk hasonló föltérképezéséhez. Március 24-én, vasárnap rendezi meg a Gyermek Utazási Iroda a találkozót: 11 és 15 óra között várják a Pilisi Parkerdőgazdaság pavilonjánál kialakított játszóhelyhez az útikönyvírókat.

Ekkor találkozhatnak ismét a pályázók Máthé Kingával és a Pajtás munkatársával. Itt nyílik lehetőség egymás megismerésére, a valamennyi pályázónak járó ajándék átadására és a legjobbak közös kirándulásának megbeszélésére.

Gyere velem! Találkozunk az UTAZÁS '85 kiállításon.

FIGYELEM!

Az 1985/86-os tanévre a 14. életévüket betöltött és általános iskolát végzett **lányokat szövő; fiúkat villanyszerelő, forgácsoló, szerkezeti lakatos, textilipari gépszerelő** szakmára beiskolázunk szakmunkástanulónak.

Tanulmányi idő: 3 év.

Juttatások: minden szakmában 500 Ft társadalmi ösztöndíj. Ezenkívül a tanulmányi eredménytől függően 20—40% tanulmányi pótlék, valamint 410—620 Ft-ig terjedő tanulmányi ösztöndíj, plusz 130 Ft jövedelempótlék.

Ingyenes munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Ebédet 3 Ft-ért biztosítunk az iskolában és üzemi gyakorlat idejére a gyárban.

A vállalat termékeiből kedvezményes vásárlás évente egy alkalommal. A kereseti lehetőség a szakmunkásvizsga letétele után szövő munkakörben 5% szakmunkás-, valamint műszakpótlékkal 4000—5800 Ft/hó, a többi munkakörben bérbesorolási kategóriától függően alakul.

A továbbtanulást támogatjuk.

Jelentkezni lehet személyesen, hétfőtől—csütörtökig 8—15 óráig.

Levélre részletes tájékoztatót küldünk.

Cím: Budapest, Pf. 391. 1394.

PAMUTTEXTILMŰVEK BUDAPEST PATEX

FIÚK, LÁNYOK, FIGYELEM!

Ha még nem döntöttetek arról, hogy milyen szakmát tanuljatok, fogadjátok meg tanácsunkat, jelentkezzetek **TEXTILKÉSZÍTŐ** szakmunkástanulónak. E szép szakma egyik ágát, a TEXTILFESTŐ ÉS -KIKÉSZÍTŐ szakmát egyaránt ajánljuk LÁNYOKNAK ÉS FIÚKNAK, másik ágát, a TEXTILNYOMÓ szakmát csak FIÚKNAK.

Szakmunkástanulóink tanulmányi ösztöndíja 160—600 Ft között mozog a tanulmányi eredménytől és évfolyamtól függően. A társadalmi ösztöndíj két részből áll. Alapösztöndíjból, mely havonta 450—500 Ft, és tanulmányi pótlékból, ami a tanulmányi eredménytől függően változik, az alapösztöndíj 30—50%-a lehet. Tanulmányi pótlékot a közepes vagy annál jobb tanulók kapnak.

Vidéki tanulóink kollégiumi elhelyezéséről gondoskodunk. Az elméleti oktatás a Than Károly Vegyipari Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézetben, a gyakorlati oktatás tanműhelyben, majd a vállalat gyáraiban történik.

I. éves tanulóink 1500 Ft értékben ruházkodási segélyt is kapnak.

Érdeklődésre részletes — színes képekkel tarkított — tájékoztatót küldünk.

BUDAPRINT BUDAPEST

Jelentkezni, érdeklődni lehet:
a BUDAPRINT
PAMUTNYOMÓIPARI
VÁLLALAT
személyzeti és oktatási főosztályán,
Budapest III., Fényes Adolf u. 19—21.
— 1036.
Telefon: 687—834.

GYERE HOZZÁNK!

Ötnapos munkahéttel dolgozó gyárunkba jó kereseti lehetőséget nyújtó **fonó-szövő szakmára lányokat; villanyszerelő, lakatos, textilgépszerelő szakmára fiúkat** szerződtetünk

szakmunkástanulónak,

akik az 1984/85-ös tanévben fejezik be az általános iskolát.

A tanulóidő 3 év.

A tanulóidőre ingyenes kollégiumi elhelyezést és napi 4 Ft térítésért teljes ellátást biztosítunk. Havi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően 900—1120 Ft, továbbá 100, 150 és 200 Ft tanulmányi pótlék. Az utolsó évben tanulóink már teljesítménybérben kerülnek elszámolásra. A szakmunkásvizsga letétele után ifjúmunkásaink — a lányok leányszállón, a fiúk albérletben kerülnek elhelyezésre.

Jelentkezés levél útján „szakmunkástanuló" hivatkozással történik.

Pamuttextilművek Budai Gyára
személyzeti osztály
Budapest XI., Hauszmann A. u. 20.

Levélcím: 1502 Budapest
Pf. 43.

PAMUTTEXTILMŰVEK BUDAPEST PATEX

GYERTEK AZ ÉPÍTŐIPARBA

A Fővárosi 4. sz. Építőipari Vállalat az 1985/86-os tanévre szakmunkástanulókat iskoláz be az alábbi szakmákra:

kőműves, ács-állványozó, bádogos, épületasztalos, épületvillamossági szerelő, központifűtés- és csőhálózatszerelő, vízvezeték- és készülékszerelő, gázvezeték- és készülékszerelő, szobafestő-mázoló-tapétázó, építőgépszerelő, épületburkoló, géplakatos.
Azok a fiatalok jelentkezhetnek, akik az 1984/85-ös tanévben fejezik be a nyolcadik osztályt, illetve azok, akik már elvégezték, de 16. életévüket még nem töltötték be.

Tanulmányi idő 3 év. Felvételi vizsga nincs.

Munkaruhát, kedvezményes étkezést biztosítunk.

A vidékieket tanulóotthonunkban helyezzük el, napi háromszori étkezés biztosításával.

Tanulmányi ösztöndíjat, valamint társadalmi ösztöndíjat fizetünk, a tanulmányi eredménytől függően.

A harmadik tanévben valamennyi szakmában teljesítménybéres foglalkoztatás.

Jelentkezni, érdeklődni lehet írásban vagy személyesen a személyzeti osztályon (Bp. IX., Hámán K. u. 3—5.) vagy a tanulóotthonban (Bp. VIII., Bláthy O. u. 6—8.).

F4E

Sok játékkal, kellemes élményekkel, változatlan árakkal vár a

BUDAPESTI
VIDÁMPARK

NYITVA: 10–22 óráig

A PEST MEGYEI ÁLLAMI ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT PÁLYAVÁLASZTÁSI TÁJÉKOZTATÓJA

Kedves Szülők! Tisztelt Pályaválasztók! Vállalatunkhoz 1985. szeptember 1-től az alábbi szakmákra iskolázunk be általános iskolát végzett fiúkat szakmunkástanulónak: **magas-építőipari ács-állványozó, vasbetonkészítő, vas- és fémszerkezeti lakatos, vízszigetelő, építőgépszerelő, épületasztalos, műkőkészítő, kőműves, épületvillamossági szerelő, bádogos, épületburkoló, szobafestő-mázoló-tapétázó, padlóburkoló (műanyagburkoló), központifűtés- és csőhálózat-szerelő, vízvezeték- és készülékszerelő, autószerelő.**

Vidékiek számára (az autószerelő szakma kivételével) kollégiumot és teljes ellátást biztosítunk. Ösztöndíj: évfolyamtól és tanulmányi eredménytől függően 150—900 Ft. A III. évfolyam idején teljesítménybérezési lehetőséget biztosítunk.

Társadalmi ösztöndíj szerződéskötés esetén. Alapösszeg: 300—1000 Ft, tanulmányi pótlék címén a 3, 4 és 5-ös tanulók részére 30, 40, 50%-ot fizetünk havonta.

A fentieken kívül jutalmazzuk a tanulókat a tanulmányi eredmény és a szociális helyzet figyelembevételével.

Kérjük, hogy gyermekeik és iskolatársaik nevét, lakcímét és a választott szakmát vállalatunkhoz írásban vagy személyesen juttassák el. Személyes jelentkezés esetén a „Szakoktatást" szíveskedjenek felkeresni: Budapest XXI., Rákóczi F. u. 195. Megközelíthető a Boráros térről gyorsvasúttal, majd a 38-as autóbusszal a 3. megálló.

Levélcímünk:
Pest megyei Állami Építőipari Vállalat személyzeti és oktatási osztály, **Budapest XXI. Csepel, Kiss János altábornagy u. 10—21. — 1211**

PÁLYAVÁLASZTÓK, FIGYELEM!

Jelentkezzetek PAPÍRIPARI szakmunkástanulónak!

A gondolatok rögzítése ősi igény. Az ősember a barlang falára festett. Az ókoriak a kőtáblát és a papiruszt használták.

A legidőtállóbb a papír.

Több ezer év alatt nélkülözhetetlen lett, nem tudta semmilyen más anyag pótolni a kultúra terjesztésében, az emberi tudomány rögzítésében elfoglalt helyét. Felhasználási területei a csomagolástechnikában és az egészségügyi felhasználásban egyre bővülnek.

FIATALOK!

Legyetek a „FEHÉR MÍVESSÉG" mesterei. Gyertek a Csepeli Papírgyárba CELLULÓZ- ÉS PAPÍRGYÁRTÓ, valamint PAPÍRFELDOLGOZÓ szakmunkástanulónak.

Biztos jövő, jelentős kedvezmények a tanulás idejére.

Képzési idő: 3 év.

Az elméleti oktatás helye az 50. sz. Ipari Szakmunkásképző Intézet (Budapest XXI., Bajáki Ferenc utca 27.).

A gyakorlati oktatás helye a Csepeli Papírgyár.

A képzés ideje alatt tanulóinknak az alábbi kedvezményeket adjuk:

— tanulmányi eredménytől függő társadalmi ösztöndíj (300—1000 Ft);
— tanulmányi pótlék (+10—50%) és tanulmányi ösztöndíj (130—600 Ft);
— térítésmentes ebéd;
— teljes tanfelszerelés és munkaruha;
— minden tanévben egy teljes öltözet ruha;
— kollégiumi elhelyezés;
— ingyenes kirándulásokat szervezünk;
— kéthetes ingyenes üdülés a Balatonnál;
— tanulmányi eredménytől függően minden sikeresen befejezett tanév végén 1000—2500 Ft jutalmat fizetünk;
— sportolási lehetőségek, uszoda és sportlétesítmények a gyár közelében;
— ifjúsági klub, könyvtár.

Bővebb felvilágosítást ad a Csepeli Papírgyár személyzeti osztálya.

Cím: Bp. XXI., Duna u. 42 — 1751.
Telefon: 279-620/301, 535 mellék.

VÁRUNK BENNETEKET!

RIVER blue
100% COTTON

márkanéven ismert
farmernadrágot
nemcsak viselni, elkészíteni
is nekünk kell!

PÁLYAVÁLASZTÓ LÁNYOK!

Szeretettel várunk benneteket
a KSZV Újszegedi Szövőgyárába

SZÖVETKÉSZÍTŐ és KÖTŐ szakmunkástanulónak!

Tanulmányi ösztöndíj:
850—1500 Ft/hó,
a tanulmányi évtől
és eredménytől függően.

A harmadik évben
a jó tanulmányi eredményű
diákok 100%-os
szakmunkásbérrel
kerülnek elszámolásra.

Szakmunkásvizsga után a kereseti lehetőség: 4000—6000 Ft/hó.

Korszerű szállóinkon kultúrált
szállást és kedvezményes
étkezés biztosítunk.

Jelentkezni lehet
gyárunk személyzeti
és oktatási osztályán.

Címünk: Újszegedi Szövőgyár,
Szeged, Alsókikötő sor 11.
— 6726

A fürge lábú kis róka,
Vuk után,
egy bübájos
vadóc lány:

Szaffi

Dargay Attila
új rajzfilmje
Jókai Mór
Cigánybáró című
regénye nyomán

Szaffi

Színes,
szórakoztató,
családi film,
március 28-tól az

URÁNIA

moziban.
FŐMO.

FŐMO

Ahmed pasa lányát, Szaffit és Gáspárt már születésükkor egymásnak szánják, de a fényes esküvőig kalandos, izgalmas és mulatságos az út...

KEDVES PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

A Csepel Művek Hőerőmű és Szolgáltató Vállalat a nagy érdeklődésre való tekintettel ismételten meghirdeti a továbbtanulás lehetőségeit.

A továbbtanulni vágyó fiatalok vállalatunknál az alábbi 21 szakmából választhatják ki a nekik kedvező iskolaformát.

A tanulók gyakorlati oktatása korszerűen felszerelt vállalati tanműhelyekben, az alábbi szakmákban történik:

esztergályos, géplakatos, erősáramú berendezés szerelő, elektroműszerész, mechanikai műszerész, központifűtés-szerelő, vízvezeték- és készülékszerelő, hegesztő, vas- és fémszerkezeti lakatos, villamosgép-szerelő, felvonószerelő, Diesel-mozdony-szerelő, anyagmozgatógép-szerelő, autószerelő, bútorasztalos, épületasztalos, kőműves, szobafestő-mázoló, ács-állványozó, hidegburkoló, bádogos.

Képzési idő: szakmunkásképző intézetben 3 év;
szakközépiskolában 4 év.

Anyagi juttatás: a tanulók tanulmányi ösztöndíjat, társadalmi ösztöndíjat és tanulmányi pótlékot kaphatnak.

Tanulmányi ösztöndíj: 160—650 Ft/hó;
társadalmi ösztöndíj: 300—1000 Ft/hó.

A tanulmányi pótlék a társadalmi ösztöndíj 10—50%-áig terjedhet, a tanulmányi előmeneteltől függően.
A végzős szakmunkástanulókat megfelelő tanulmányi előmenetel esetén szakmunkásbérben foglalkoztatjuk.
Szociális juttatás: napi 4 Ft-ért egyszeri étkezés; ingyenes munkaruha, tisztálkodószer; korszerű öltöző; sport és kulturális lehetőség.

Igény szerint egyes szakmákban lehetőség van a kollégiumi elhelyezésre is.

A szakmunkásvizsga után a vállalat jó kereseti, valamint továbbtanulási lehetőséget biztosít.

A pályakezdő fiatalok 3000 Ft (egyszeri) juttatásban részesülnek.

A vidékiek részére korszerű munkásszálló áll rendelkezésre.

A jelentkezés feltételei: általános iskolai végzettség, egészségügyi alkalmasság, 14—17 éves kor.

Jelentkezés személyesen vagy levélben.

Levélcímünk:

Csepel Művek Hőerőmű és Szolgáltató Közös Vállalat oktatási osztálya,
Budapest, Pf.: 99. — 1751.
Telefon: 572-511/32—48.

HIRDETÉS

Пионерская ПРАВДА

40 ÉV FÉNYÉBEN NEGYVEN REJTVÉNY

Hazánk és a környező szocialista országok felszabadulásának, valamint a Győzelem napja 40. évfordulója tiszteletére nyolc hétig tartó rejtvénypályázatot indítottunk a testvéri úttörőlapok szerkesztőségeinek összefogásával.

A pályázat szabályai a következők:

1. Minden számban egy-egy ország életéről, a 40 év alatt megtett útról találsz rejtvényösszeállítást.

2. Ha csak két vagy három rejtvényt tudsz megfejteni és azok jók, akkor már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. Minden héten 5 darab, az illető országra jellemző jutalomtárgyat sorsolunk ki.

3. Aki minden héten legalább 5 jó megfejtést küld be, tehát összesen 40 (vagy ennél több) megfejtése lesz, annak neve a pályázat végén bekerül a fődíjat eldöntő szerencskerékbe. **FŐDÍJ: UTAZÁS A SZOVJETUNIÓBA A MOSZKVAI VILÁGIFJÚSÁGI TALÁLKOZÓ ALKALMÁBÓL.** Valamint több értékes jutalom is kisorsolásra kerül.

Mai számunkban a legnagyobb szocialista ország, a Szovjetunió életéből állítottuk össze rejtvényeinket. Természetesen a Szovjetunió népei már 1917 óta munkálkodnak az új társadalom megvalósításán. Ezen idő alatt nagy eredményeket és óriási tapasztalatot gyűjtöttek össze. Rejtvény-összeállításunk – amelyben a Pionyerszkaja Pravda szerkesztősége volt a segítségünkre – csupán ízelítőt ad ebből a nagy munkából.

Beküldési határidő: április 1. A borítékra vagy a levelezőlapra írd rá: „40 ÉV FÉNYÉBEN".

MEGVALÓSULT TERVEK. Minden egyes ötéves terv után át kell rajzolni a Szovjetunió gazdasági térképét. Rengeteg új gyár létesül. Íme, a 9. ötéves terv (1971–1975) térképrészlete bemutatja, hogy Moszkva környékén mi minden épült. A térképjelek segítségével keress legalább öt olyan települést, ahol vegyipari, gépipari, vaskohászati vagy építőipari gyár létesült.

A NAGY ÉPÍTKEZÉS. Képünk egy nagy építkezés egyik szakaszának a befejezéséről készült. Ezen a nagy építkezésen magyar fiatalok is részt vettek. Az építkezésről a kép is sok mindent elárul. A rejtvényből azonban pontosan megtudod. A csillaggal jelzett betűtől indulj el és a lóugrás szabályai szerint haladj előre.

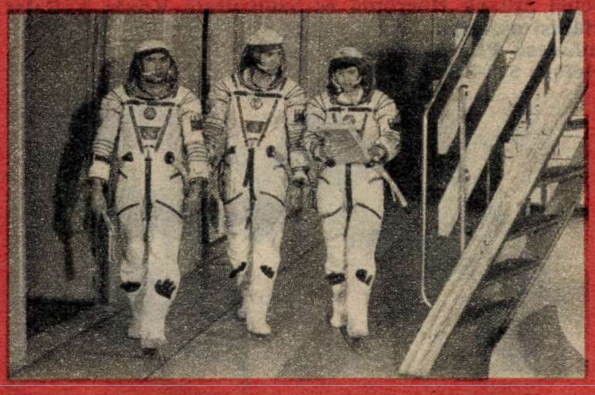

ŰRHAJÓSOK. A három szovjet űrhajós közül legalább egyet kell felismerned. Ha egyiket sem ismered fel, akkor azt mondd meg, hogy mi a neve a világ első űrhajósnőjének, aki a képen látható elődje volt?

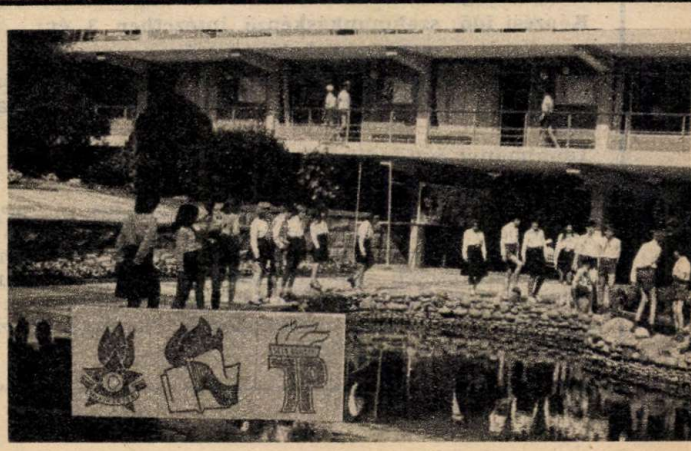

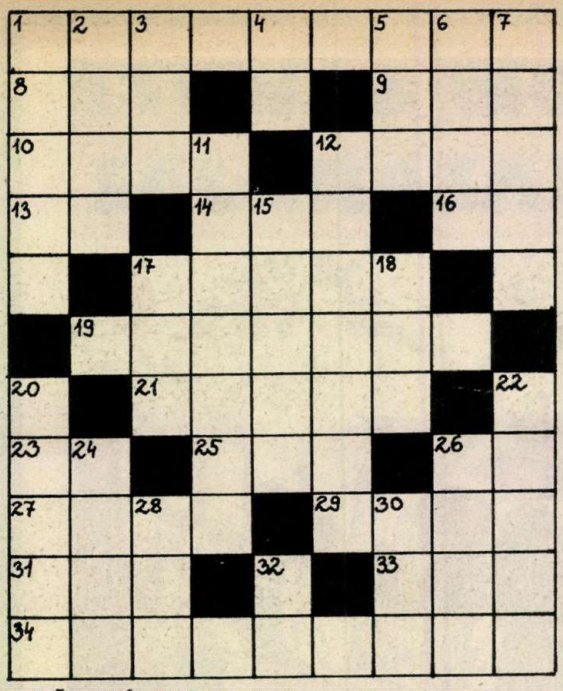

HŐS VÁROSOK. A Nagy Honvédő Háború hős szovjet városai közül háromnak a nevét találhatod meg a vízszintes 1., 19. és 34. sorokban. Megfejtésként ezeket kell beküldened.

VÍZSZINTES: 1. Hős szovjet város (zárt betűk: I, G). 8. A kalap közepe! 9. Becézett női név. 10. Az ellenőrzőbe a tanár egy üzenetet... 12. A hír nem valótlan. 13. A deka rövidítése. 14. I. E. R. 16. Várat építettek belőle. 17. A tekejátékos a bábukat egy dobással ledönti. 19. Hős szovjet város (zárt betűk: M. A.). 21. Bács-Kiskun megyei község. 23. Szigetlakó európai nép. 25. Kerek szám. 26. Orosz igen, kiejtve. 27. Nagyon rossz értesítés az ellenőrzőben. 29. Vissza: a „Fele sem igaz" műsorvezetője. 31. Becézett Olivér. 33. Vissza: az óra mutatja. 34. Hős szovjet város (zárt betűk: G, G).

FÜGGŐLEGES: 1. Mérkőzések főszereplője. 2. Békés megyei község. 3. Norvég, osztrák és olasz autók jelzése. 4. Asszonynév két betűje. 5. Az egér folyton ezt csinálja. 6. A fához tartoznak. 7. Énekesnő ismert francia szóval (zárt betű: Z). 11. A bankban van ilyen berendezés. 12. Így nevezik a cserépedény díszítőjét. 15. Becézett női név. 17. T. O. I. 18. A lovak páratlan betűi. 20. Ablakvédő. 26. Kisgyerek-fenyegető. 28. Vissza: római 54. 30. Népszerű nyári korcsolya. 32. Állóvíz.

A TORONY. Ötvenemeletes ház nagyságával vetekszik, 530 méter magas. Hol van? Milyen célt szolgál? Milyen néven ismeri a világ?

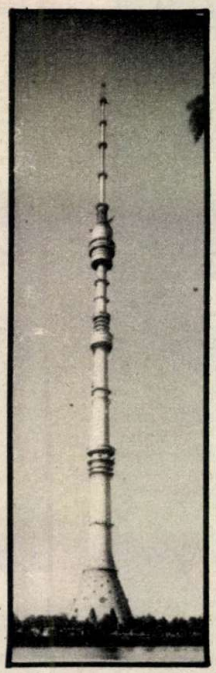

A „40 év fényében negyven rejtvény" című pályázatunk második fordulójának nyertesei: HORNIG ORSOLYA, Mosonmagyaróvár, BALÁZS MERCÉDESZ, Dabas, HARMATI ZOLTÁN, Komárom, LEGÁTH VIKTÓRIA, Bp. XXII., KÁZSMÉR ANDREA, Balatonfenyves.

A nyereményeket postán küldjük el.

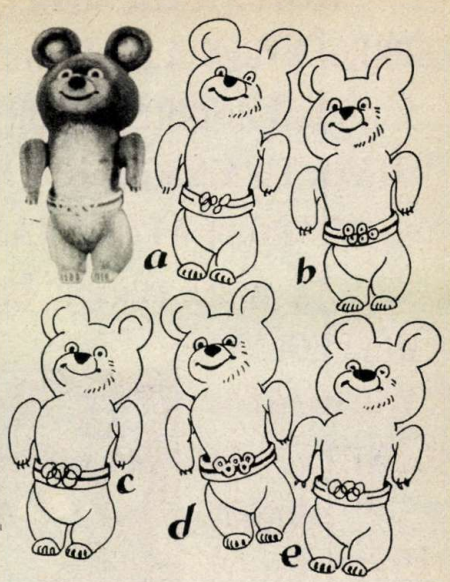

A SPORTOLÓK ÜNNEPE. 1980 nyarán a világ legjobb sportolói gyűltek össze Moszkvában az olimpiai játékokon. E békés versengés jelképévé vált Misa mackó, a kis medvebocs. Állapítsd meg, hogy hány eltérés van Misa képe és a rajzok között. Melyik rajz azonos vele?

KIRÁNDULÁS. Zoliék ezzel a kocsival utaztak vidékre. Hogy a kocsijuk milyen márkájú, azt az alábbi két mondatból megtudod: **ZOLI A PAPÁJÁVAL ORSZÁGÚTON ROBOGOTT OROSHÁZÁRA. ZSELÉT EVETT CEGLÉDIG.**

ÚTTÖRŐK TÁBORA. Az útikönyvek így írnak róla: „Krímben, az Aju-Dag, vagyis a Medve-hegy lábánál kezdődik a szovjet úttörők mesébe illő üdülőhelye: Artek. A hegytől hét kilométeren át húzódik a nemzetközi viszonylatban is páratlan úttörőtábor. Sok nemzet fiai látogatnak ide nyaranként." Mi most a sok közül csak három küldöttségnek a jelvényét tettük a látképre. Mely országokból jöttek?

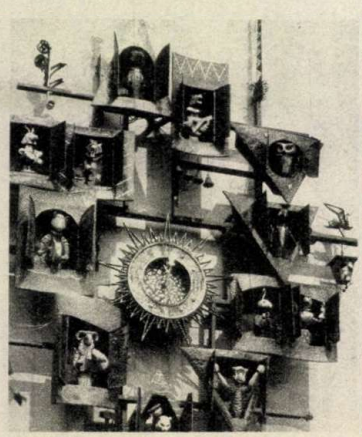

A MŰVÉSZ. Ki ez a világhírű szovjet művész, és milyen kapcsolata van ezzel a különleges órával, amely Moszkva egyik színházának a falán látható?

TOM SAWYER MEGÉRKEZETT!
KÉPREGÉNYBEN A HÍRES-NEVEZETES
KALANDHŐSÖK TÖRTÉNETEI!
MARK TWAIN REGÉNYE NYOMÁN,
DARGAY ATTILA RAJZAIVAL!
ÉS MÓRA FERENC ÍRÁSÁNAK
KÉPREGÉNY-
VÁLTOZATA:
SZALONTA FALAI
AVAGY:
A FURFANGOS
FŐBÍRÓ...
VEDD MEG!
ÉRDEMES!

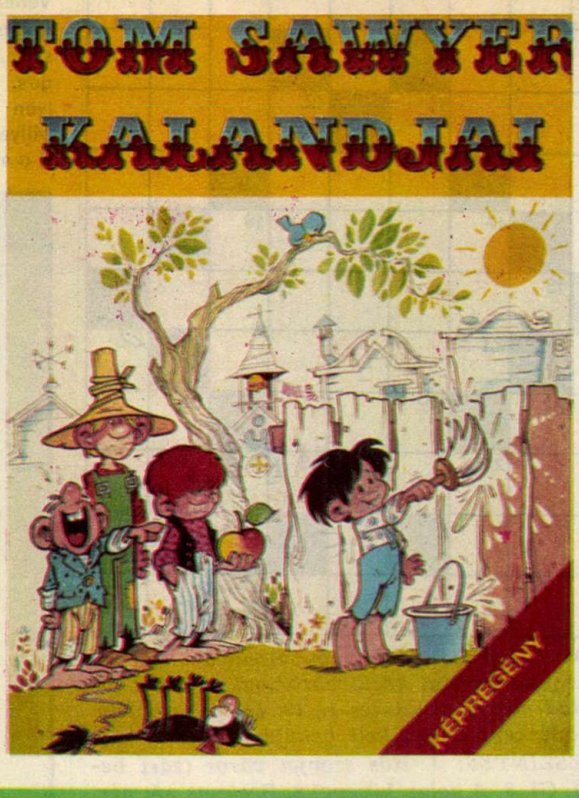

ÚJDONSÁGAINK!

JÖN!
JÖN!
JÖN!
ITT AZ ÚJ
KOCKÁS!

RÉGI
ISMERŐSÖK
KALANDJAI:
PIF AZ ÁLARCOSBÁLON
VAKARCS ÉS DECIBELLA
KI KERÜL A KALITKÁBA?
PIFU ÉS A BÁBA ÁTKA...
ÉS EGY ÚJDONSÁG:
BRESZT BORISZ MŰVÉBŐL
A „TŰZ ÉS VÍZ KÖZÖTT"
CÍMŰ KÉPREGÉNY

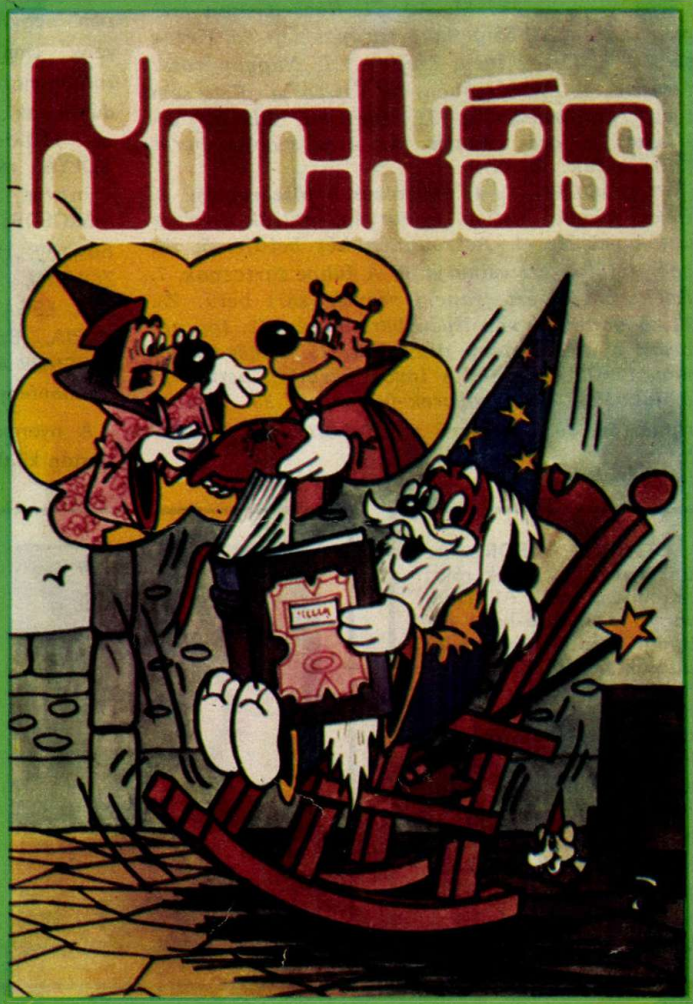

ORDASOK KÖZÖTT 11

DOLD-MIHAJLIK regénye nyomán írta Cs. Horváth Tibor, rajzolta Sebők Imre

VIRÁG-VARÁZS

A természet lassan felölti tavaszi ünneplőjét, amelyet dúsan, ám mégis meglepően ízlésesen borítanak a virágok eleven ékszerei. A látvány már önmagában is alkalmas rá, hogy táncra perdüljön tőle a lélek, az alkotó ember azonban sohasem elégedett meg a puszta szemlélődéssel.

A virágkötészet – költészet? – ifjú mestereinek tevékenysége művészi renddel gazdagítja a vadon termő szépséget, és ezzel még emberibbé formálja a környezetét.

És persze – önmagát is.

(Képeink a budaörsi Rózsa utcai és Ifjúság utcai iskolák közös biológia szakkörében készültek.)

– R –R

Fotó: Wagner Margit

85/13
XL. ÉVF. • 1985. MÁRCIUS 28. • ÁRA : 4,50 Ft

PAJTÁS

TAVASZVÁRÓ

Apa, gyere, mondjunk együtt tavaszváró köszöntőt!

Odabújok melléd, mert erős vagy és erőt adsz nekem, s biztosan súgsz is valamit segítségül. Meg aztán úgy is azt mondják, hogy mi vagyunk az egymást követő két új nemzedék, hát fogjunk össze most is . . .

Van egy ötletem! Én is mondok egy mondatot, meg te is, s abból majd kikerekedik a köszöntőnk. Jó lesz így?

Hát akkor vágjunk bele! . . . Elkezdem!

*

Apa, én nagyon szeretem, ha a munkádról mesélsz.

Akkor is, ha dühös vagy ideges vagyok?

Igen! Mert te épp olyan szívesen hallgatod, ha én a suliról, a srácokról, a gyümölcsszüretről vagy az osztálybuliról mesélek.

Csak a matekpéldáidat ne emlegesd, mert az nekem már magas! Hát még, amit a számítástechnikai szakkörben tanulsz!

Észrevettem, amikor anyunak sopánkodtál, hogy ehhez gőzöd sincs! De majd megpróbálom elmagyarázni, jó? Te mondtad egyszer, hogy nem szégyen a gyerektől tanulni . . .

Te pedig megtanulod tőlem, hogyan kell tavasszal előkészíteni a bicajokat a családi kiránduláshoz, és akkor egyenlítettem. Áll az alku? Csapj a tenyerembe, de férfiasan!

Látod! Ezt szeretem benned! Hogy a barátom vagy . . .

Nézd kisöreg, ez az ország csak akkor lesz szebb és gazdagabb, ha minden nemzedék barátként szereti, követi egymást, s nem szégyell egyik sem tanulni a másiktól, okulni a másik kudarcaiból, s tovább örülni az örömeinek-sikereinek . . .

Te mit tanultál nagyapa nemzedékétől, hiszen ő olyan régen volt fiatal, s annyira más, mint te vagy . . . igaz?

Mégis nagyon sokat tanultam tőle. Talán a legfontosabbakat akkor érted meg, ha elmesélem: mindig csodáltam a nagyapádat, hogyan tisztogatja-babusgatja a munkájához szükséges szerszámokat, s mennyire vigyáz arra, hogy egy falatka kenyeret se dobjunk ki a szemétre! S tőle tanultam becsülni azt a nyugalmas, békés életet, amibe én már beleszülettem, s ami neked már annyira természetes, hogy jóformán észre sem veszed.

De nagyapa egyáltalán nem ért a modern gépekhez, amivel te dolgozol!

Na és? Én sem értem a te számítástechnikai titkaidat . . . Nekünk egymástól azokat az emberi értékeket kell örökölni, amiket semmilyen technika nem tud helyettesíteni, legfeljebb segíti az életünket. Érted már, kisöreg?

Igen, igen . . . kapiskálom, de talán majd akkor értem meg, ha nagyobb leszek. És te nem vagy kíváncsi arra, hogy én mit tanultam meg tőled?

Reméltem, hogy elmondod! Hát rajta, kezdj bele.

Tudod, a múltkor véletlenül megtudtam, hogy az egyik osztálytársam nagy bajban van. Hetekig csak lógatta az orrát, focizni sem jött velünk, s egymás után írta a pocsék dolgozatokat. A srácok azt mondták: biztosan nagyképűsködik, de én arra gondoltam, hogy mit tennél te a helyemben . . .

És vajon mit tettem volna?

Talán azt, amit én! Mert én tőled azt tanultam, hogy mindenkire figyelni kell, mindenkinek segíteni kell, aki megérdemli . . . S képzeld, rájöttem, hogy a szülei folyton veszekednek, marakodnak! Belegondoltam, milyen szörnyű lehet, ha valakik nem úgy élnek otthon, mint mi. Megkérdeztem, hogy akar-e a barátom lenni? Szóval, haverok lettünk . . . És nem csak én segítek neki matekból meg fizikából, hanem ő is magyarázza nekem az irodalmat, és azt, hogy mi mindent olvasott az újságokban . . .

Tehát te ezt tanultad el tőlem?

Igen, mert te olyan vagy, hogy mindig másokért is dolgozol, másoknak is segítesz, s éppen úgy érdekelnek az újságok, meg a tévéhíradó, mint az új barátomat . . . Amikor beszéltem neki rólad, meg anyuról, azt mondta: neked közéleti emberek a szüleid. Gondolod, hogy irigyelt egy kicsit ezért?

Nem tudom . . . Talán . . . Biztosan!

Vele is annyi mindenről lehet beszélgetni: külpolitikáról, rakétákról, mindenféle történelmi érdekességről, és úttörős dolgokról. Azt hiszem, ő ott lesz azok között, akik a pártkongresszuson köszöntik a küldötteket!

És te irigyeled egy kicsit ezért?

Nem irigyelem, de jó volna vele együtt menni!

Meg tudod magyarázni, hogy miért szeretnél te is ott lenni?

Apa, hogy te milyen nehezeket tudsz kérdezni! De megpróbálom . . . Hát nem is tudom! Ott biztosan minden olyan szép és izgalmas lesz! Köszönteni, ajándékot adni, mint egy névnapon, vagy szülinapon . . . Talán azért szeretnék én is ott lenni, hogy sok olyan emberrel találkozzak, mint te vagy! Hiszen aki oda eljut, az biztosan nagyon szereti a munkáját, az embereket, az egész országot, s éppen úgy szerethet beszélgetni a gyerekekkel, mint ahogy te is . . .

Hidd el, hogy ott leszel! Csodálkozol? Pedig természetes, hogy minden szóban, minden gondolatban te is benne vagy, ami a pártkongresszuson elhangzik, amiről ott a felnőtt küldöttek, az ország és a te jövődért is felelős kommunisták tanácskoznak . . .

Jaj, papa, de elkalandoztunk! Hiszen én azt kértem, hogy közösen találjunk ki valamilyen szép tavaszváró köszöntőt, amit majd nekem kell elmondanom az osztály-ünnepségen, a szünet előtti utolsó napon, április negyedikére . . .

Hát nem vetted észre, kisöreg, hogy az első perctől kezdve csakis erről beszéltünk?

PÁRBESZÉD

76
úttörőház várta a gyerekeket.
ÚTTÖRŐHÁZ
442000
gyerek indult a kulturális szemlén.
223000
lelkes segítő dolgozott a mezőgazdaságban.
7346
KISZ-úttörő testvérszervezet kapcsolata segítette a munkát.

5011
úttörőtáborban 234500
gyerek nyaralt
000
át indult a
t" turisztikai
776000
yerek sportolt az
dzett Hazáért
ozgalom keretében
851500
facsemetét ültettünk.
294000
résztvevővel zajlott a Tudományos
-technikai úttörőszemle.
... persze, mindezt nem mi
számoltuk ki, mi „csak" ott vol-
tunk, „csak" megcsináltuk,
„csak" elfogadtuk...
84-85

A szakácsverseny végeredményét mindenki „jóízűen" vette tudomásul

Fotó: Szalay Béla

Ha a valóságot és önmagadat ismered, már „csak" némi kézügyességre van szükséged...

Egy... kettő... három! A könnyedség a legnehezebb...

A múlt egészséges vidámsága buzdít a jövő egészségére!

ERRE TEREM AZ ÖRÖM

Méghozzá a legnemesebb fajtájú: a hasznos tevékenység öröme. A patinás úttörőházban huszonöt szakkör teremti meg a „jó termés" lehetőségét. Jelen van a művészet, a hobbi, a játék, a sport, a számítástechnika, azaz az élet sok-sok olyan alkotóeleme, amelyek a mindennapi feladatokat is színesebbé teszik. Jelen van, mert sokan élnek a lehetőséggel, hogy a huszonöt kis közösségben jobbá és derűsebbé formálják – önmagukat.

25 ÉVES A BUDAPESTI DERKOVITS GYULA ÚTTÖRŐHÁZ

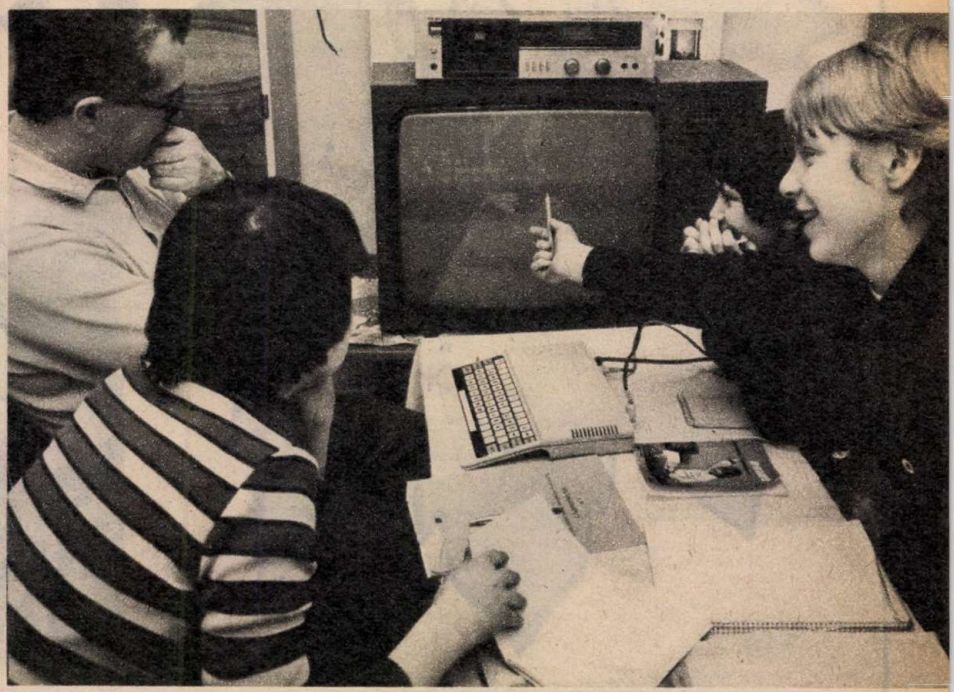

„REM", „IF", „PRINT", „RUN"... Csak 18 éven aluliaknak!

Tulajdonképpen pofonegyszerű szerkezet!

— Figyelj, öcsi! Most hosszú és bonyolult légi útra indulsz!

A CÍMZETT:
AZ IGAZ EMBER

Arany János földje ez a vidék, Nagyszalonta néhány kilométernyire van innen csupán. Zsadány 2500 lakosú község az ország délkeleti határán. A költő többször is megfordult a szomszédos Biharugrán. A környék mocsaras, lápos vidékén álmodta meg Toldi Miklós híres farkaskalandját.

Zsíros Zsadány. Valaha így nevezték a falut jó földje, s az itt élők gazdagsága miatt. Ma arra büszkék, magyarázza Gyetvai Lajos, az általános iskola igazgatóhelyettese, hogy nem elmenni akarnak, inkább hazajönnek tanítani az egykori diákok is.

(Idézet a levélből: Mi, a Zsadányi Általános Iskola 6. osztályos tanulói vagyunk. Az elmúlt tanévben lettünk felsősök, és ezzel egyidőben újjáalakultak osztályunkban az őrsök. Többen olvastuk Polevoj: Egy igaz ember című regényét, és megszerettük főhősét, Mereszjevet. Úgy gondoltuk, felvesszük a Mereszjev nevet és megpróbálunk méltóak lenni névadónkhoz. Megtudtuk: Mereszjev ma is él, dolgozik. A Szovjet—Magyar Baráti Társaság segítségével megkerestük: ő levélben válaszolt érdeklődésünkre. Szeretnénk még többet megtudni róla, ezért gyűjtünk minden róla készült cikket, fényképet. Nagy álmunk, hogy egyszer találkozzunk névadónkkal!)

— Milyen közösség a zsadányi hatodik osztály? — kérdezem. Kérdésemre hangzavar a felelet.

— Jó — hallom innen is, onnan is.

— Klassz — mondja valaki.

— Olyan, hogy még nótát is költöttünk magunkról — büszkélkedik Major Andrea. S már éneklik is: „Besenyő nagy szervező, / Dányi aktív dolgozó, / Szamosi ötletgazdag, / nagy tettekre kapható."

BELEVALÓ TÁRSASÁG

— Nincs semmi probléma az osztállyal? — faggatom az osztályfőnököt.

— Nincs — mondja Balogh Barna örömmel és büszkén. — Hacsak azt a múltkori esetet nem számítom. Tudjátok, az üvegtörést.

A hatodik osztály egyszerre húzza be a nyakát. Szemük állásából látom: nem volt azért olyan véresen komoly a dolog. Csöndességükből viszont kihallik: a balsikerű eset emléke még elég friss. A beszédes Major Andrea most is föltalálja magát.

— Hát persze, betört az ajtóüveg. De nem mi voltunk hibásak, hanem a másik osztály, mert be akartak jönni. Mi meg persze, nem engedtük. Vagy hatan tartották belülről az ajtót, mi, többiek meg drukkoltunk nekik. Aztán egyszercsak törött az üveg. Osztályfőnökünk azt mondta, álljon föl az, aki volt. Mindnyájan fölálltunk. Akkor meg azt mondta, üljön le, aki nem bűnös. Mindnyájan leültünk. Igaz, tudtuk, ki volt az a hat, aki tolta az ajtót. De hát a mi nevünkben tolták, nem adhattuk ki őket!

— Belevaló kis társaság — mondja később, már négyszemközt az osztályfőnök.

(Idézet a levélből: Segített bennünket a Magyar—Szovjet Baráti Társaság, akiktől cikkeket és életrajzi adatokat kaptunk. A cikkekben különösen az ragadott meg bennünket, ahogyan Mereszjev a fiatalokról beszélt: „Fiataljainkban leginkább a tudásvágyat szeretem. Azt hiszem, semmivel sem rosszabbak, mint mi voltunk... Azért dolgozunk, hogy nekik ne kelljen a mienkhez hasonló körülmények között tanúságot tenni bátorságról, tűrésről, hősiességről.")

TAPSOL AZ OSZTÁLY

— Ki a legjobb tanuló az osztályban?

Sorolják a neveket, elsőnek az őrsvezető Besenyő Judité, aztán Dányi Hajnalkáét.

— S ki szorul segítségre?

Senki nem fordul hátra, csak lapos pillantásokat küldenek maguk mögé. A nagydarab fiú, mintha érezné a dolgot, föláll. Arca fülig piros.

— Én — mondja szemlesütve.

Debreceni Antal a másik padsor utolsó padjából azonnal Marsi Jóska védelmére kel.

Dányi Hajnalka és Marsi Jóska most a kisbárányoknak örül. De azért a közösen szerzett jeles sem kis dolog!

A népi eszközök talán még Arany János korából valók. A költő itt álmodta meg Toldi híres farkaskalandját

A zsadányi „igaz ember" és „gyerekei". A könyvtáros munkájába itt a citerázás is belefér

— Persze, hogy segítségre szorul. Hiszen nem tud eleget tanulni. Dolgoznia kell.

— S ki az, akinek nem kell dolgoznia otthon?

Senki sem teszi föl a kezét. Anti hajthatatlan.

— Jóskának mindenkinél többet kell dolgoznia. Ott van a sok állat a ház körül, a birkanyáj a mezőn. Ebédet hord az apjának, meg tejet a csarnokba. És egyébként is, félév óta már javított. Múltkor még ötöst is kapott.

— Igaz ez, Jóska?

A fiú szeme fölcsillan.

— Igaz. De Hajni segített.

Most Dányi Hajnalka pirul el a haja tövéig.

— Hogy is történt a dolog?

— Úgy, hogy Jóskának nem megy az orosz, nekem meg megy. Egyébként is szomszédok vagyunk. Na, szólok neki egyik nap: megtanuljuk mi együtt a párbeszédet. Én mondom az egyik mondatot, ő a másikat. Az órán azt mondja a tanár: ki akar javítani? Az egész osztály súgta Jóskának: jelentkezz. Volt nagy meglepetés! A tanár majd leesett a székről! Hát még akkor, amikor Jóska csak úgy vágta a feleletet. Akkora ötöst kapott, hogy az osztály tapsolt örömében.

(Idézet a levélből... Mereszjev megkísérli a lehetetlent: amputáltan, műlábbal ismét gépre ülhet, és hamarosan, mint a szovjet hadsereg legmerészebb, legkiválóbb repülője harcol a német hadsereg ellen... De szeretnénk róla még többet megtudni! Szeretnénk kikérni a véleményét arról, hogy mi, iskolás gyerekek, a tanuláson kívül, hogy tudnánk minél többet tenni?)

ZSADÁNYÉRT ÉLEK

Találkoztam Zsadányban egy ottani „igaz emberrel" is. Tokaji Mihálynénak hívják, de mindenki csak Margitkának szólítja. Amikor belép az osztályba, a hatodikosok egyetlen kiáltással ugranak a nyakába. „Ezek az én gyerekeim", mondja Margitka. „Margitka a mi anyánk", mondják még az idős asszonyok is a faluban.

— Tanár volt?

— Soha. Egész életemet otthon töltöttem. Háztartásbeli voltam, két gyereket neveltem. Aztán néhány éve megindult a Páva-mozgalom. Akkor kezdtem összefogni az asszonyokat: énekeljünk együtt. Kiderült, van némi képességem a szervezéshez. Fölkértek a könyvtár vezetésére, elvállaltam.

— A kirándulás, a citerázás, a gombagyűjtés és a szalonnasütés nem éppen könyvtárosi feladat...

— Ha akarom az, ha akarom nem az. Végül is mindenki maga dönt, mennyit vállal magára. Én csaknem egy élettel a hátam mögött találtam meg a feladatomat: a saját falumban tudok tenni azokért, akikért a legtöbbet érdemes: a gyerekekért.

Major Árvácska
Fotó: Wagner Margit

FELNŐTTEK az ifik

Fényben úsznak a szobák, szól a zene, a lampionos termekben farsangi hangulat fogad. Az ideiglenes büfé terülj-terülj asztalkáján üdítők, kekszek, sütemények, tea és zsíros kenyér savanyú káposztával.

Tanítani nehezebb

Budapesten, a XVIII. kerületi Úttörőház ifi alapképző tanfolyamának farsangi bálján vagyunk. A házigazda, Bányai Sándor, a tanfolyam vezetője. Míg a finom, forró teát kortyolgatjuk, a múltba kalandozunk, abba az időbe, amikor Bányai Sándor ifivezető lett.

— Nyolcadikosként itt a kerületben, az 1020-as Zrínyi Miklós Úttörőcsapatban rajtitkárként és úttörőtanácstagként dolgoztam, s igen jó viszonyban voltam az idősebb ifivezetőkkel. Nyáron részt vettem az ifivezetőképző táborban. Aztán 17-18 évesen én lettem a legöregebb ifivezető.

— Közben leérettségiztél és a tanárképző főiskolára jelentkeztél.

— Nem vettek föl. Fél évig szakmunkásképzőbe jártam, repülőgépszerelést tanultam, de nem érdekelt. Nagy harcok árán végül is a szüleim beleegyeztek, hogy ott hagyjam és képesítés nélkül tanítsak. Nehéz volt tanítani. Nehezebb, mint ifivezetőnek lenni. Az úttörőcsapatban minden gyerek tegezett. Ahol tanítottam, ott minden gyerek magázott. Furcsa volt.

— Eljött a tavasz, s ötéves ifivezetői tevékenységedet április 4-én Kiváló Ifjúvezető kitüntetéssel ismerték el. És sikeresen felvételiztél a Budapesti Tanítóképző Főiskola nappali tagozatára.

— Igen, ez mind szép, de közben véget ért „karrierem" a csapatomnál. Új igazgató és csapatvezető került az 1020-asba, és a mozgalomról annyira máshogyan gondolkodtunk, hogy nem tudtunk együtt dolgozni. Eljöttem. Nyáron, ez már tavaly volt, Tatára mentem táborozni. Az elmúlt nyarakon is odajártam. Rajvezető voltam, őrsvezetőket képeztem. Tavaly már altáborvezető-helyettesként dolgozhattam, ifiket képeztem.

— Ősszel se maradtál munka nélkül. Az úttörőház igazgatója fölkért az ifi alapképző tanfolyam vezetésére. Beszélnél erről?

— Hetven gyerekkel kezdtük, s mára negyvenen maradtak. Így jó, mert belőlük valóban ifik lesznek. Havonta van egy elméleti és egy szabadidős foglalkozás. Ez utóbbi túra, sportdélután, kirándulás vagy mint a mai este, farsangi mulatság.

— Másodéves vagy a tanítóképzőben, huszonegy éves. Miért csinálod?

— Amíg a csapatban nem én voltam a legidősebb, főleg az ifik miatt csináltam. Jó társaság jött össze, a haverjaim voltak. Később terelődött minden figyelmem a gyerekekre. Tőlük rengeteget kapok; jó emberkék, lelkesek. Ha abbahagynám, megszűnne az életemben a táborfűz, a körjáték, a vetélkedők vezetése. Barátaim többsége is itt dolgozik, még a nyári táborozásokon is együtt vagyunk.

— Hallottam, hogy nemcsak szeretsz vetélkedőket vezetni, de tudsz is. Magaddal ragadod a társaságot, remek hangulat alakul ki körülötted.

— Van egy állandó stábom, amely ilyenkor a kezem alá dolgozik. Én csak vezetek, nem kell töprengenem a pontokon, a kellékekről sem kell gondoskodom. Legalább annyira élvezem, mint akik vetélkednek.

A két Bányai

Kezdődik a tombola! Ha bal kézzel nyúlsz a kalapba, nyerőszámot húzol!

Üzemmérnök, nyakkendővel

Végszóra nyílik az ajtó. A magas, barna fiú kezében hatalmas kék fál: telis-tele apró fánkkal. A velem beszélgető és a most betoppanó srác egyáltalán nem hasonlít egymásra. Pedig Sándor és István testvérek. István az érettségi után Győrben tanult tovább, főiskolán. Amikor elvégezte, huszonegy éves volt, s újra kötött magára úttörő-nyakkendőt, mint ifivezető. Most 25 éves és üzemmérnökként dolgozik a Ganz-MÁVAG motorvonat szereldéjében.

— A farsang nem farsang fánk nélkül — mondja István. — Megkértük édesanyánkat, süssön fánkot. Ezért ugrottam az előbb haza ...

Elfáradtak a táncban. Pihentetőül vidám dallamok csendülnek fel a gitáron

Tanácskoznak a lány- és fiúcsapatok. Vajon ki lesz a vetélkedő győztese?

Bányai István ifivezetősködésének azonban hosszú előzménye van.

— Mint idősebb testvér, mindenben segítettem Sanyinak. Klubdélutánokon zenét szolgáltattam, berendeztem a termet, bevásároltam. A kapcsolat a gyerekekkel és az ifikkel a győri évek alatt sem szakadt meg. Mindenről tudtam. Amikor visszajöttem, elmentem az 1020-as csapat vezetőjéhez és megmondtam, hogy ifivezetőként szeretnék dolgozni. Öcsémmel elvállaltuk az éppen gazdátlan iskolarádiót. Nagy kedvünk volt hozzá. Aztán nálunk összejöttek az ifik és megbeszéltük, hogy a hagyományos akadályversenyekből már bizonyosan elegük van a gyerekeknek, próbáljunk újítani, s reformáljuk meg a nyolcadikosok klubját is.

— 1982 februárjában behívtak katonának. A következő év augusztusában leszereltél, s hallottam, hogy azon gondolkodtál: abbahagyod az ifivezetést...

— Az úttörőmozgalomban először minden az 1020-as csapathoz kötött, s egyszercsak úgy éreztem, nem csinálhatom úgy, ahogy szeretném. Így érezte az öcsém is. Három hónapig teljesen mással foglalkoztam és igyekeztem magamban lezárni az egészet... Nem ment. Tavaly tavasszal Sanyival üzent Kadosa Piroska, a tatai altáborvezető, hogy nincs-e kedvem nyáron a táborban dolgozni. Az egy táborból kettő lett! Még tíz nap szabadságot is kivettem hozzá. S amikor Sanyi elvállalta a tanfolyam vezetését az úttörőházban, megkért, hogy segítsek. Úgy, mint régen. Csoportvezető lettem.

Nyolc-tíz gyerekkel foglalkozom. Így olyan lehetőségeket teremtek számukra, amilyent az iskola nem tud. Most volt a féléves értékelés, és az egyik kislány azt mondta, hogy a mi beszélgetős-vitatkozós módszerünknek köszönheti, hogy megtanult érvelni, jobban tud koncentrálni. Ennél nagyobb elismerés nem is érhetne.

Nem lehet abbahagyni!

— A korosztályodtól teljesen eltérő életmódot folytatsz. Ők a szabad idejükben túlóráznak, lakásra gyűjtenek, vállalati gazdasági munkaközösségekben többletjövedelemhez jutnak, saját gyerekeket nevelnek. Te pedig ifivezető vagy.

— Én ezt csinálom! És nagyszerű élményt ad...

— Ha hirtelen abbahagynád, hogyan alakulna az életed?

— Itt vannak a barátaim, a társaságom. Ha abbahagynám, egyedül maradnék, mint az ujjam.

Közben a vetélkedő is véget ért. A kék tál alján már csak néhány fánk árválkodik. A nagyteremben fölcsendül a diszkózene. Szinte vezényszóra tódulnak be az ifik. S kezdődik a tánc.

Tarpai S. Anikó

Fotó: Karasz Lajos

EGYÜTT A GÁRDA!

Kilenc évvel ezelőtt Szentendrén, a Lenin úton, a volt Izbégi iskolában alakult meg az ország első honvédelmi úttörőgárda szakasza. Alapítói a Kossuth Lajos Katonai Főiskola parancsnokai és növendékei voltak. Irányításukkal a városban és vonzáskörzetében most 40 szakalegység működik.

Térképpel és iránytűvel

— Mi szereztük meg elsőnek a Kossuth Lajos Úttörőgárda Zászlóalj vándorzászlaját is. De aztán elhódították tőlünk — mondta Virág Ferenc, a 4490-as számú Bem József Úttörőcsapat vezetője.

— Most ki a védője?

— A szentendrei központi úttörőcsapat gárdája. De már mindenhol készülnek a megszerzésére, a Lajosforrási „vitézpróbára". A főiskolásokkal együtt a gárdisták bemelegítőként kilenc kilométert gyalogolnak. Elkíséri őket néhány gulyáságyú is, hogy legyen erejük a viadalon. Egyébként a főzés tudománya is a „vitézpróbához" tartozik.

— És még?

— A honvédelmi ismeretek. A mi szakaszunk határőr. Legtöbbet a térképpel, az iránytűvel, a nyomolvasással foglalkozunk. Jámbor Kriszti, Pistyur Ildikó, Tari Laci és a többiek már sok okos dolgot tanultak meg a katonáktól. Nagy biztonsággal állapítják meg egy-egy lábnyomról, hogy az illető kövér, sovány, óvatosan ment, vagy szaporázta lép-

— Milyen érdekes! A fegyverismeret a katonaélet alfája és omegája

A szigetszentmiklósi Honvédelmi Úttörőgárda egyenruhája a fegyveres erők segítségével készült

teit. A szem rezdüléséből is olvasnak, mert a szem rögtön elárulja, ha vaj van valakinek a fején.

Az úttörővezető alezredes

Misi bácsi — ahogy a gyerekek nevezik Bodor Mihály alezredest, az Úttörőgárda Országos Parancsnokságának tagját, a főiskola tisztjét — ma is egyik fő szervezője és irányítója az úttörőgárda zászlóaljnak.

Tréfásan, „úttörő-alezredesnek" nevezik, mert szívügye a mozgalom, a gyerekek képviselete.

— Én is voltam úttörő. A hőskorban, 1946-ban léptem be a kiskundorozsmai úttörőcsapatba. Az 1949-es Világifjúsági találkozó idején Csillebércen én voltam a szegedi altábor parancsnoka. Szereplője lettem egy regénynek is, amit Rácz Tibor a nagytáborról írt.

Tizenhét évesen önként jelentkezett katonának. Tiszti iskolán tanult, hivatásos tiszt lett, de bárhová került, az úttörőkkel mindig kapcsolatot teremtett. Kezdeményezésére rendezték meg a főiskolai nyílt napokat is, ahol a gyerekek megismerkedhettek a hallgatókkal, a múzeumban a néphadsereg születésének történetével, illetve mindazzal, ami a katonaélethez, a tisztképzéshez, a honismerethez tartozik.

— Növendékeink nemcsak a gárdistákkal törődnek, nyáron az úttörőtáborokban is ott vannak. Zánkán huszonketten vállaltak vezetői munkát. Szívesen látják őket a vándortáborokban is, hiszen ott néha gyorsan, „katonásan" kell cselekedni, például a vihar elől menedéket találni... De mennek más feladattal is. A nyáron az egyik pol-beat együttesünk például táborról táborra vándorolt, muzsikált, szórakoztatta a gyerekeket.

Ha hívnak, megyünk

Szabó Imre főhadnagy, a főiskola KISZ-bizottságának titkára mondta:

— Hallgatóink fő dolga a tanulás, hogy jól képzett parancsnokokká váljanak. De szabad idejükben szívesen mennek segíteni, ahová hívják őket. Az utóbbi időben csak a város javára több mint egymillió forint értékű társadalmi munkát végeztünk. KISZ-es hidász tervezőink elképzelései alapján építettük a pap-szigeti gyaloghidat. Feltérképeztük a város játszótereit, kijavítottuk, újrafestettük a megrongálódott, megkopott játékokat. Még az úttörőotthon és az óvodák játékaira is gondoltunk, önkéntes javítóbrigádot szerveztünk. Sportszakosztályainkban gyerekek is részt vehetnek. Sportolhatnak, akár országos bajnokok lehetnek...

A szentendrei Kossuth Lajos Katonai Főiskola parancsnokai és hallgatói nemcsak katonák. Többségük pedagógus, úttörővezető is. Barátai, segítői a gyerekeknek.

Faragó György
Fotó: Szalay Béla

Rakétaszobor. Büszkén emelkedik a magasba, de ennél sokkal modernebbek vigyáznak már a nyugalmunkra

Már történelem. Ismerkedés fegyverekkel, egyenruhákkal, zászlókkal a főiskola múzeumában

— Gyertek, focizzunk! A katonai főiskola klubjában jókat lehet játszani

Felszabadulásunk 40. évfordulója tiszteletére meghirdetett nagyszabású pályázatunk végére értünk. Csaknem egy teljes tanéven keresztül játszottunk együtt, s közben a Zrínyi Miklós Katonai Akadémia Hadművészet története tanszéke jóvoltából érdekes, fontos katonai, történelmi ismereteket szerezhettünk, amelyeket – reméljük – jól hasznosítottatok tanulmányaitok során is.

VÁGD KÖRÜL ÉS RAGASZD FEL!

FELSZABADÍTÓINK HŐSI ÚTJA (27.)

Hazánk felszabadításának utolsó szakasza március 16-án délután 15 óra 30 perckor kezdődött. 60 perces pusztító erejű tüzérségi előkészítés után ekkor lendültek rohamra a 9. és a 4. gárdahadsereg katonái. Az ellenséget váratlanul érte a támadás, az első órákban képtelen volt szervezett ellenállásra. A két szovjet hadsereg katonáinak ezt a zavart nem sikerült kihasználniuk, így a védőknek lehetőségük volt a rend helyreállítására, harcuk egyre szervezettebbé vált, a támadók lendülete csökkent. Különösen súlyos harcok dúltak Székesfehérvár körzetében, az ellenség szívósan védte a várost. A német-magyar csapatok március 25-ig tudták tartani az előkészített védelmi terepszakaszaikat. Ez alatt a néhány nap alatt a különös gonddal megerősített Esztergom—Székesfehérvár közötti védelem darabokra szakadt. Március 22-én a többször gazdát cserélt Székesfehérvár is felszabadult, a 3. Ukrán Front csapatai kijutottak a Bakony nyugati lejtőjére.

A 2. Ukrán Front csapatai támadásukat 18-án kezdték meg, és 25-ére a dunai flottillával együttműködve Esztergomtól Dunaalmásig teljesen megtisztították a Duna déli partját.

Március 16-tól 25-ig a két front csapatai áttörték az ellenség védelmét a Duna és a Balaton között, lekűzdötték a Vértes és a Bakony hegységeket, 120 kilométert nyomultak előre, nyitva állt az út Bécs felé.

Az ellenség ellenálló erejét a két front katonái megtörték, így március 26-án a 2. Ukrán Front 46. hadserege és a 3. Ukrán Front jobbszárnyának csapatai az egész arcvonalon áttértek az ellenség üldözésére.

Március 28-án a 46. hadsereg elfoglalta Komáromot és Győrt, ezzel a Duna déli partján Esztergomtól Győrig nem volt többé fasiszta katona. A 3. Ukrán Front csapatai, megelőzve a visszavonuló német páncélos hadosztályokat, az országhatár felé közeledtek. Március 29-én felszabadult Kőszeg, Szombathely, Zalaegerszeg, 11 óra 5 perckor a szovjet csapatok Kloster-Marienburgnál átlépték az osztrák határt. Németország délkeleti határa megnyílt, szabad volt az út Bécsújhely—Bécs felé.

Március 29-én a 3. Ukrán Front balszárnyán támadásba ment át az 57. és az 1. bolgár hadsereg is. Tolbuhin marsall, hogy meggyorsítsa a zalai olajvidék elfoglalását, március 31-én az 5. gárda-lovashadtestet ütközetbe vetette, a 2. páncéloshadsereg hátába. Ezzel arra kényszerítette a német vezetést, hogy a keleti irányból támadó bolgár és szovjet csapatok és a Zalalövő körzetéből Lenti—Nova—Mura felé támadó lovashadtest elől a Mura folyón keresztül délnyugati irányba kiürítse Zala megye és az olajvidék területét. Április 2-án Nagykanizsa is felszabadult.

A fasiszta parancsnokság március végén még egy kísérletet tett, hogy az osztrák—magyar határ mentén feltartóztassa a szovjet előnyomulást. A 2. és 3. Ukrán Front katonái azonban gyors ütemben szétverték ezeket az utóvédeket, s április első napjaiban teljesen felszabadították hazánk területét. Több mint hat hónap után Magyarországon elhallgattak a fegyverek.

A hadseregszervezés lendületes üteme ellenére hazánk teljes felszabadítása néphadseregünk 1. és 6. hadosztályát még helyőrségeikben találta. Miklós Béla miniszterelnök április 6-án táviratban fordult Sztálinhoz, a Szovjetunió Népbiztosainak Tanácsa Elnökéhez és kérte, hogy engedélyezze a két magyar hadosztály bevetését. Április 7-én megérkezett Antonov hadseregtábornok választávirata: „A Legfelsőbb Főparancsnokság engedélyezte, hogy a felállított 1. és 6. magyar gyaloghadosztályt, felkészültségük fokának megfelelően, átadják a 3. Ukrán Front állományába." 1945 április közepén megkezdődött a hadosztályok kiszállítása Ausztriába. Ha hiányos fegyverzettel és felszereléssel is, a felszabadult magyar nép önkéntesei 1945 áprilisában készen álltak a fasizmus elleni fegyveres harcra.

A 2. és 3. Ukrán Front csapatai három hadművelet: a debreceni, a budapesti, a balatoni védelmi és a bécsi támadó hadművelet eredményeként szabadították fel hazánkat. Győzelmükkel egy igazságosabb társadalom, egy emberibb élet létrehozásának feltételeit teremtették meg számunkra. Az elmúlt negyven év bizonyítja, hogy népünk élni tudott ezzel a lehetőséggel. Nem felejtjük el és tisztelettel megőrizzük annak a több mint 140 ezer hősi halott szovjet, bolgár, jugoszláv és román katonának az emlékét, akik a fasizmus elleni harcban az életüket adták szabadságunkért, nemzeti függetlenségünkért.

Dr. Füzi Imre—
Dr. M. Szabó Miklós

PÁLYÁZAT! PÁLYÁZAT!

FŐNYEREMÉNY: UTAZÁS A SZOVJETUNIÓBA!

Az 1984. szeptember 20-i számunktól kezdve folyamatosan közölt – térképvázlatokkal és fényképekkel illusztrált – leírások segítségével megismerkedhettetek a hazánk felszabadításában részt vett szovjet katonák önfeláldozó küzdelmével, a hadműveletek főbb eseményeivel. Olvashattatok a magyar polgári és katonai ellenállás fontosabb történéseiről is.

Huszonhét héten át voltatok játszótársaink, együtt követtük felszabadítóink hősi útját! Az volt a tennivalótok, hogy a megjelent térképvázlatokat kivágjátok és egy legalább 120 × 70 centiméteres „dipá"-ra ragasszátok. Ezekből – beleértve mostani, március 28-án megjelent utolsó térképvázlatunkat is – kialakult a magyarországi felszabadító hadműveletek egészét ábrázoló térkép.

Akik pályázatunkon részt kívánnak venni, azok készítsenek a térképvázlatról egy maximum levelezőlap méretű fényképet, s borítékban küldjék be szerkesztőségünkbe.

Különleges nyeremények: sportszerek, játékok, könyvek, túrafelszerelések.

A fődíj: utazás a moszkvai Világifjúsági Találkozó évében a Szovjetunióba.

A pályázaton részt vehettek egyénileg, de szívesen várjuk őrsök, rajok jelentkezését is. A borítékban is tüntessétek fel neveteket, életkorotokat és címeteket!

Beküldési határidő: 1985. április 30. A borítékra írjátok rá: „Felszabadítóink hősi útja". Címünk: Pajtás szerkesztősége, Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397.

EGY CSOK MAGYARORS

Ami a „virágok" mennyiségét illeti, vallj
Nagy, közös kertünk jóval gazdagabb és sz
szálat mi mégis ünnepélyesnek és utánoz
zük. Ünnepélyesnek, mert természetes, m
fehér tisztaságú, pirosbetűs ünnepeink
szépnek, mert ilyen formájú és összetéte
nak abban a pici szögletében köthető,
ország.

OR
ZÁG

e – szerény csokor.
ebb ennél. E néhány
tlanul szépnek érez-
és vidám színeivel hó-
ézi. Utánozhatatlanul
okor kizárólag a világ-
yet úgy hívnak: Magyar-

Fotó: Szalay Béla

KEDVES ISMERŐS

A GYEREKEK BOLDOGSÁGRA SZÜLESSENEK!

Úgy ül le képzeletemben velem szemben, ahogy Foky Ottó játékos-kedves figuráját a képeslapokról, plakátokról már jól ismerem. Kezében vidám virágcsokor, szemében pici huncutság, mintha igaziból gyerek lenne. Pedig jól tudom: Viki bábfigura csupán, a CIMEA (Gyermek- és Serdülőkorú Mozgalmak Nemzetközi Bizottsága) világszerte kedvelt jelképe.

— Szervusz, Viki!

— Good morning, hyvää päivää, zdravsztvujtye, guten Tag... Azaz: jó napot!

— Viki, te ilyen sok nyelven beszélsz?

— Összesen 71 nyelven. Ugyanis ennyi ma a CIMEA tagszervezeteinek a száma. Az meg csak természetes, hogy én, aki szívem szerint minden gyerekkel szóba állnék, valamennyiükkel szeretném megértetni magam.

— Téged mindenütt a világon megértenek a gyerekek?

— Nem is tudom... Tudod, olyan változatos a világ, és mindenütt mások benne a gyerekek is. Mégis, legyen bár a legkülönbözőbb népek gyerekeiről szó, ha valakit, hát akkor engem igazán megértenek!

— Ugye, nem a nyelvtudásra gondolsz?

— Jaj, dehogy. Mert az — csak neked súgom meg — itt-ott hagy némi kívánnivalót maga után. Éppen a magyar gyerekek közül beszélnek kevesen idegen nyelveket... De szerencsére, amiről beszélgetni szoktunk, az igazán nemzetközi dolog. És a legnagyobb csoda, hogy — nyelvtudás ide vagy oda — tudjuk, miről kell beszélni.

— Szerinted mi ma a gyerekek legfontosabb témája?

— Béke, béke, béke! És nemcsak azért, mert napjainkban a felnőttek is erről beszélnek a legtöbbet. Hanem mert minden háború a gyerekeket sújtja leginkább. A legtöbbet veszi el tőlük: az élethez való jogukat. Szenvedést és sírást, árvaságot és magányt hoz. Mindig van a világnak olyan sarka, ahol félelemben élnek a gyerekek. Gondolj csak Nicaraguára. Láttad a filmeket a tévében, a moziban? Még mi is, akik nem ismerjük a háborút, átérezzük a nicaraguai gyerekek sorsát.

— Együtt tud érezni egy békében élő gyerek egy háborús országban élő társával?

— A gyerekek boldogságra születnek, és ők maguk is örömet akarnak. Igenis, meg tudják érteni nehezebb sorsú társaikat. Hiszen, hogyan születhetett volna meg másként az a 30 millió gyerekaláírás, amelyllyel a világ legfiatalabbjai tiltakoztak az amerikai rakéták nyugat-európai telepítése ellen? Több volt, mint jelkép. Az akció neve: A gyermekek békét akarnak.

— De vannak olyan országok, ahol nincs háború. Ahol lehet élni, csak éppen nagyon nehezen...

— Ott máris több a remény. Ahol például kevés az élelem, sok a betegség, nincs iskola, gyógyszer, ruha, játék, ott sokat jelent minden segítség. Emlékezz csak Kambodzsára! Két éve falu épült a gyerekeknek nemzetközi összefogással. Ott voltak a magyar fiatalok is az építkezésen. Nem gondolod, hogy a kambodzsai gyerekeknek ez az együttérzés nagyon sokat jelentett? Vagy a nicaraguaiaknak küldött játékok. A gyűjtés éppen Magyarországról indult el. Játékot minden nicaraguai gyermeknek, ez volt az akció neve. S ugyan kicsiségnek tűnt egy-egy baba, autó vagy labda hiánya nekünk, hidd el, legalább egy mosolynyi örömet vitt a nélkülözők életébe.

— Kinek a segítségére és mekkora segítségre van szükség?

— Bárkitől jön, s még ha morzsányi is, szükség van minden jóakaró támogatására. Hiszen az etióp gyerekek éheznek, a vietnamiaknak tábor kell, a kambodzsaiaknak iskola. Legtöbbször nem elég a felnőttek gondoskodása, hanem arra a szeretetre van szükség, ami csupán gyerektől érkezhet a másik gyerekhez.

— Azért a te életedben vidámabb dolgok is vannak, ugye?

— Persze, hiszen maguk a gyerekek vidámak, s én magam is igyekszem még vidámabbá tenni találkozásainkat. Tudod mennyit lehet nevetni egy nemzetközi táborban? S mennyi örömre ad lehetőséget a levelezés egy-egy arteki, csillebérci vagy zánkai együttlét után? Már most készülök a júliusra. Moszkvában, a VIT-en ott lesznek a világ gyermekküldöttei. Elindult a békestaféta, amellyel még azok a gyerekek is „belekóstolhatnak" a VIT hangulatába, akik nem lesznek ott a szovjet fővárosban. Jelszó: Az antiimperialista szolidaritásért, békéért és barátságért. Üdvözlünk béke, üdvözlünk fesztivál címmel hirdettük meg azt a nemzetközi gyermekrajzpályázatot, amelynek győztesei ott lesznek közöttünk a VIT-en. Bizonyára sok, érdekes és fontos kérdésről váltunk majd szót. De az is biztos, hogy sokat fogunk tréfálni, nevetni, dalolni és táncolni is.

— Ahogy látom, jókedvű és optimista vagy.

— Miért ne lennék az? Ilyennek tervezett meg Foky bácsi. De félre a tréfával! A gyerekek maguk biztatnak optimizmusra, biztatnak a felnőttek is. Tudod-e, hogy az ENSZ kötelező érvényűvé akarja tenni a 25 éve elfogadott Gyermeki Jogok Nyilatkozatát? Vagy még azt sem tudod, hogy van ilyen nyilatkozat?

— Hallottam róla... Prágában, 1982 nyarán „A béke és a gyermekjogok védelméért!" jelszóval fogadta el a CIMEA az elkövetkező négy év programját, amelynek legfőbb gondolata: a gyerekeknek az élethez való joga.

— Hallani nem elég róla, el is kell olvasni, meg kell érteni és erősíteni kell az effajta nyilatkozatokat. És nemcsak neked, hanem minden felnőttnek és minden gyereknek.

— Látom, tudsz te harcias is lenni.

— Néha muszáj. Mert olyan értetlen a világ, sokszor nekünk, gyerekeknek kell megmagyaráznunk sok mindent a felnőtteknek. Néha úgy érzem, ha a gyerekek irányítanák a földet, nem lenne ennyi békétlenség, háború, ellenségeskedés.

— Nem vagy te elfogult egy kicsit?

— Szerencsére az vagyok! De mit tegyek: erre neveltek a gyerekek. Csak azt nem tudom, hogy tényleg, miért felejti el néhány felnőtt, hogy ő is volt valaha gyerek?

— Azért akad, aki nem felejti el!

— Nem is kevesen. Mert azért mi, gyerekek, a felnőttek nélkül gyengék lennénk. Az a jó, ha együtt vannak a felnőttek és a gyerekek és mindannyian ugyanazt akarják.

— És mi az a legtöbb, amit együtt akarhatunk?

— Békét és boldog életet.

— M —